

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Concilivm Viennense Generale A Clemente Papa V. Celebratvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

ANNO
CHRISTI
1311.

CONCILIUM VIENNENSE GENERALE A CLEMENTE PAPA V. CELEBRATVM.

HISTORIA EIVSDEM CONCILII.

IN Hierosolymitana vrbe erat religioso-
rum militum ordo institutus, qui, cum
iuxta templum Domini cohabitarent,
Templarii dicti sunt. Horum munus &
officium fuit tueri fines ac vias Hieroso-
lymitanæ ditionis ab incursionibus ho-
stium & latrocinii: ut aduenæ ac pere-
grini ad sancta illa loca inuisenda tuto

^a Vviliel-
mus Tyrius
de bello sa-
cro lib. 12.
cap. 7.

possent accedere. Ex hisce militibus multi olim Christi causa &
sanguinem profuderunt, & frequenter vitæ discrimen adierunt.
Verum deinde a sancto hoc instituto recedentes, patriarchæ Hiero-
solymitano, a quo prima beneficia acceperant obedire renuerunt,
ecclesiis decimas & primitias subtraxerunt, atque omnibus red-
diti sunt infesti. Assisnorum etiam legatum a Templariis contra
Iusgen. fuisse occisum scribit Vvilielmus^b Tyrensis. Præterea ad^c
Clementem quintum summum pontificem multi principes viri de-
tulerunt, eos in hæresim, apostasiam, aliaque nefanda vitia in-
cidisse. Pontifex, an hæc vera essent diligenter inuestigauit, &
quibusdam cardinalibus, ut ipsi quoque inuestigarent, præce-
pit, ac tum magistrum ordinis, tum complures alios comperit in
ea nefanda vitia esse prolapsos. Cumque Templariorum religio es-
set toto iam fere Christiano orbe proseminata atque dispersa, Cle-

^b lib. 20. c.

^c 32.

^c Clement
in epist. cõ-
uocationis
Concili.
Blodus lib.
9. dec. 2.
Thomas
Vvalling.
hist. Anglic.
in Eduar-
do II. &
alii.

Tertt iij

mens, ut remedium aliquod huic tanto malo posset afferre Concilium generale censuit conuocandum. Per idem tempus peruersi quidam homines hæreses disseminabant, * ut Petrus Ioannis, qui animam rationalem formam esse humani corporis negabat, gratias & virtutes in baptismo non infundi assererat, Christumque adhuc viuentem fuisse lancea vulneratum.

* Guido Carmelita in summa de hæreticis in hæref. Petri Ioannis.

^b Eymert. in direct. 2. par. q. 7. & 15. sanctus Antoninus 3. part. hist. tit. 21. cap. 3.

In ^b Alemannia quoque surrexerunt Beguardi pessimi homines, ac Beguinæ infideles, ac peruersæ feminæ, qui primum quidem asseuerabant, hominem in hac vita quoque tantum ac talem perfectionis gradum consequi posse, ut penitus impeccabilis reddatur: neque in gratia amplius proficere possit. Secundo, nec ieiunare, nec orare quemquam oportere, ubi fuerit gradum perfectionis huiusmodi consecutus. Tertio, eos qui sunt in hoc perfectionis gradu & spiritu libertatis, non esse humanæ subiectos obedientiæ, neque ulla præcepta ecclesiæ seruare debere. Quarto, posse hominem ita finalem beatitudinem iuxta omnem perfectionis gradum in hac vita adipisci, ut eam in vita beata obtinebit. Quinto, quamlibet intellectualem naturam in se ipsa naturaliter esse beatam, neque animam indigere lumine gloriæ ipsam eleuante ad Deum videndum, & eo beate fruendum. Sexto, se in actibus exercere virtutum, esse hominis imperfecti, quia anima perfecti dimittit a se virtutes. Septimo, mulieris osculum (cum ad hoc non inclinet natura) esse mortale peccatum, actum autem carnalem (cum ad hoc inclinet natura) non esse peccatum, maxime cum tentatur exercens. Octauo in eleuatione corporis Iesu Christi, ab huiusmodi perfecto homine assurgendum non esse, aut ei reuerentiam exhibendam: assererant enim fore imperfectionem eidem, si a puritate & altitudine suæ contemplationis tantum descenderet, ut de sacramento eucharistiæ, aut de passione humanitatis Christi quidquam cogitaret. Ad has igitur nefarias hæreses damnandas, & propter Templariorum causam, ac recuperationem terræ sanctæ, ecclesiarum & ecclesiasticarum personarum stabilitatem ac libertatem, atque ad deprauatos mores hominum corrigendos, Clemens generale Concilium Viennæ in Gallia biennio ante indixit, ut ad Synodum accederent. Conuocauit igitur archiepiscopos & episcopos. Per literas etiam regibus significauit, ut oratores ad Synodum destinarent. Sed cum ad constitutam diem Concilium haberi non potuisset, illud in aliud biennium prorogauit. Anno igitur septimo Clementis, qui fuit annus Domini 1311. Clemens summus pontifex cum cardinalibus, ac amplius trecentis ^d episcopis, atque aliis prælatis ad Concilium Viennæ con-

^c Clemens in epistola conuocationis Concilii.

* Ioannes

ANNO
 CHRISTI
 1311.

uenit. Ibi Petri Ioannis Beguardorum ac Beguinarum hæreses con-
 demnauit: ^a Templariorū ordinem extinxit: ^b eorumque bona Ho-
 spitalariis militibus attribuit. De terræ sanctæ vero recuperatione
 eadem fere decreuit, quæ priores pontifices in generalibus Conciliis
 antea constituerant. Multas edidit constitutiones ecclesiasticæ di-
 sciplinæ peritiles: quas una cum aliis, tum ante, tum post Conci-
 lium editis, in vnum volumen contulit: quod volumen cum mor-
 te præuentus promulgare non potuisset, Ioannes XXII. qui illi
 in pontificatu successit, postea in lucem edidit: eamque collectionem
 Clementinas appellauit. Verumtamen cum huiusmodi Concilii pro-
 pria decreta a Clementinis separata non reperiantur, visum non
 est tam ab aliis Clementis constitutionibus illa esse seiungenda, aut
 in hanc Conciliorum editionem coniicienda, cum præsertim, &
 ipse Clemens, & Ioannes ^c eius successor in vnum volumen, quod
 est in manibus, iam tum retulerint. Peracto demum Concilio aliqua
 concessit pontifex episcopis, qui ad illud conuenerant, priuilegia.

Vill. lib 9.
 c. 22. & S.
 Antonius
 loco citato.
^a Clement.
 i. de sum.
 Trinit. &
 fid. cath. &
 Clem. ad
 nostrum de
 hæret.
^b Blondus
 & Vvalsing.
 loco cita-
 to.

^c in prom-
 mio Cle-
 men.

EPISTOLÆ
 CLEMENTIS PAPÆ V.

Carissimo in Christo filio Philippo regi Francorum illustri.

REGNANS in cælis triumphans ecclesia, cuius pastor
 est Pater æternus, cui sanctorum ministrant agmina,
 & laudis gloriam angelorum chori decantant, in terris ad
 sui similitudinem & representationem constituit eccle-
 siam militantem, vnigenito Filio Dei viui Domino Iesu
 Christo ineffabili commercio copulatam, in qua idem
 vnigenitus Dei Filius a Patre progrediens per illustratio-
 nem Paraleti, procedentis pariter ab vtroque, statuit fi-
 dei fundamentum. Sane Romana ecclesia, mater alma fi-
 delium, caput est, disponente Domino, ecclesiarum alia-
 rum omnium, & magistra: a qua, veluti a primitiuo fon-
 te, ad singulas alias eiusdem fidei riuuli deriuantur, ad cu-
 ius regimen voluit Christi clementia Romanum pontifi-
 cem vice sui deputare ministrum, vt instructionem &
 doctrinam ipsius eloquio veritatis euangelicæ traditam
 cuncti renati fonte baptismatis teneant & conseruent:
 vt qui sub hac doctrina cursum vitæ recte peregerint, fal-
 uantur; qui vero ab ea deuiauerint, condemnentur. Ipsa

nempe Romana mater ecclesia iuxta exigentiam possibilitatis ipsius, ad cunctas orbis prouincias, in quibus diuini nominis cultus viget, fideique catholicæ obseruantia rutilat, intuitum sedulæ considerationis extendens, ac subiiciens ab olim suæ considerationis examini diuturnæ calamitatis angustias illius specialis hereditatis dominicæ, videlicet terræ sanctæ ab infidelibus miserabiliter conculcata, in qua idem Patris æterni Filius nostræ carnis indumento contactus, salutem humani generis pietate ineffabili extitit operatus, quamque sua ipse voluit corporali insignire præsentia, & proprii aspersione sanguinis consecrare, multa sollicitudine studuit eidem terræ retroactis temporibus, quibus potuit remediis, vt eriperet ab ipsis impiis, subuenire. Et quia inter ceteros quos professio Christianæ religionis includit milites, & fratres domus militiæ templi Hierosolymitani, sicut est toti orbi notorium, tamquam specialis eiusdem fidei pugiles, & iam dictæ terræ præcipui defensionis ipsius terræ negotium principaliter gerere videbantur, ipsos, & eorum ordinem, præfata ecclesia specialis fauoris plenitudine proficiens, eos aduersus Christi hostes crucis armauit signaculo, multis exaltauit honoribus, ditauit facultatibus, ac diuersis libertatibus, & priuilegiis communiuit. Li nimirum cum crederentur in Domini seruitio sub regulari habitu fideliter militare, sibi quasi cunctorum manus fidelium cum multiplici erogatione bonorum sentiebant multifarie multisque modis propterea adiutrices: sed, proh dolor, noua & calamitosa vox de malignitatis fratrum ipsorum enormitate progrediens nostrum repleuit, imo verius perturbauit, auditum. Hæc enim vox nuntia lamentationis & gemitus audientibus horrorem ingerit, commouet animos, mentes turbat, & cunctis fidei Christianæ cultoribus nouæ & ineffabilis amaritudinis calicem subministrat, & dum facti feriem eius necessitate poscente depromimus, noster attenuatur præ angustia spiritus, & valetudinis fatigata confractibus, membra singula præ nimio dolore tabescunt. Dudum siquidem circa nostræ promotionis ad apicem summi pontificatus initium, etiam antequam Lugdunum, vbi recepimus nostræ coronationis insignia, veniremus, & post tam ibi quam alibi

se-

ANNO
CHRISTI
1311.

secreta quorundam nobis insinuatio intimaui, quod magister, præceptores, & alii fratres dictæ militiæ Templi, & etiam ipse ordo, qui ad defensionem patrimonii ipsius Domini nostri Iesu Christi fuerant in transmarinis partibus deputati, contra ipsum Dominum in scelus apostasiæ nefandum, detestabile idololatriæ vitium, execrabile facinus Sodomorum, & hæreses varias erant elapsi. Sed quia non erat verisimile, nec credibile videbatur, quod viri tam religiosi, qui præcipue pro Christi nomine suum sæpe sanguinem effundere, ac personas suas mortis periculis frequenter exponere credebantur, quique multa & magna tam in diuinis officiis, quam in ieiuniis, & aliis obseruantiiis, deuotionis signa frequentius prætendebant, suæ sic essent salutis immemores, quod talia perpetrarent: huiusmodi insinuationi ac delationi ipsorum, eiusdem Domini nostri exemplis in canonicæ scripturæ doctrinis edocti, aures nolimus inclinare: deinde vero tu, cui eadem fuerant facinora nuntiata, non typo auaritiæ, cum de bonis Templariorum nihil tibi vindicare vel appropriare intendas, imo ea nobis & ecclesiæ per deputandos super hoc a nobis administranda, gubernanda, conseruanda & custodienda liberaliter & deuote in regno tuo dimisisti, manum tuam exinde totaliter amouendo, sed fidei orthodoxæ feruore tuorum progenitorum vestigia clara sequens accensus, de præmissis, quantum licite potuisti, te informans ad instruendum & informandum nos super iis multas & magnas nobis informationes per tuos nuntios & literas destinasti. Infamia vero contra Templarios ipsos increbrescente validius, super sceleribus ante dictis; & quia etiam quidam miles eiusdem ordinis magnæ nobilitatis, & qui non leuis opinionis in dicto ordine habebatur, coram nobis secreto iuratus deposuit, quod in receptione fratrum præfati ordinis hæc consuetudo, vel verius corruptela, seruatur, quod ad recipientis vel ab eo deputati suggestionem qui recipitur Christum Iesum negat, & super Crucem sibi ostensam spuit in vituperium Crucifixi, & quædam alia faciunt recipiens & receptus, quæ non sunt licita, nec humanæ conueniunt honestati, prout ipse tunc confessus extitit coram nobis, vrgente nos ad id officii nostri debito, vitare nequiuimus quin tot &

Concil. Tom. 28.

Vuuu

tantis clamoribus accommodaremus auditum: sed cum demum fama publica deferente, ac clamorosa insinuatione tui, nec non & ducum, comitum, & baronum, ac aliorum nobilium, cleri quoque ac populi dicti regni tui, ad nostram propter hoc tam per se, quam per procuratores & syndicos, presentiam venientium, quod dolenter referimus, ad nostram audientiam peruenisset, quod magister, preceptores, & alii fratres dicti ordinis, & ipse ordo, prefatis & pluribus aliis erant criminibus irreti; & premissa per multas confessiones, attestaciones & depositiones prefati magistri, & plurium preceptorum, & fratrum ordinis prelibati, coram multis prelati, & heretica prauitatis inquisitore in regno Francia factas, habitas & receptas, & in publicam scripturam redactas, nobisque, & fratribus nostris ostensas, probari quodammodo viderentur, ac nihilo minus fama & clamores predicti intantum inualuissent, & etiam ascendissent, tam contra ipsum ordinem, quam contra personas singulares eiusdem, quod sine graui scandalo preteriri non poterat, nec absque eminenti periculo tolerari: Nos illius, cuius vices, licet immeriti, in terris gerimus, vestigiis inharentes, ad inquirendum de predictis ratione preuia duximus procedendum, multosque de preceptoribus, presbyteris, militibus, & aliis fratribus dicti ordinis reputationis non modice in nostra presentia constitutos, prestito ab eis iuramento, quod super premissis meram & plenam nobis dicerent veritatem, super predictis interrogauimus, & examinauimus vsque ad numerum septuagintaduorum, multis ex fratribus nostris nobis assistentibus diligenter, eorumque confessiones per publicas manus in authenticam scripturam redactas, illico in nostra & dictorum fratrum nostrorum presentia, ac deinde interposito aliquorum dierum spatio in consistorio legi fecimus coram ipsis, & illas in suo vulgari cuiuslibet eorum exponi. Qui perseuerantes in illis, eas expresse & sponte prout recitatae fuerant approbarunt. Postquam cum magistro & precipuis preceptoribus prefati ordinis intendentes super premissis inquirere per nos ipsos, ipsum magistrum, & Francia, Terrae ultramarinæ, Normandiæ, Aquitanie, ac Pictauie preceptores maiores, nobis tunc Pictauis exi-

ANNO
CHRISTI
1344

stentibus mandauimus presentari. Sed quoniam quidam ex eis sic infirmabantur tunc temporis, quod equitare non poterant, nec ad nostram presentiam quoquo modo adduci, nos cum eis scire volentes de premissis omnibus veritatem, & an vera essent quæ continebantur in eorum confessionibus & depositionibus, quas coram inquisitore prauitatis hæreticæ in regno tuo præfato, presentibus quibusdam notariis publicis, & multis aliis bonis viris, dicebantur fecisse, nobis & fratribus nostris per ipsum inquisitorem sub manibus publicis exhibitis, & ostensis dilectis filiis nostris Berengario tituli sanctorum Nerei & Achillei, & Stephano tituli sancti Cyriaci in Thermis, presbyteris, ac Landulpho sancti Angeli diacono, cardinalibus, de quorum prudentia, experientia, & fidelitate indubitatam fiduciam obtinemus, commisimus & mandauimus, vt ipsi cum præfatis magistro & præceptoribus inquirerent, tam contra ipsos & alias singulares personas dicti ordinis generaliter, quam contra ipsum ordinem, super premissis cum diligentia veritatem, & quidquid super his inuenirent, nobis referre, ac eorum confessiones & depositiones per manum publicam in scriptis redactas nostro apostolatui deferre ac presentare curarent; eisdem magistro & præceptoribus absolutionis beneficium a sententia excommunicationis, quam pro premissis, si vera essent, incurrerant, si absolutionem humiliter ac deuote peterent, vt deberent, iuxta formam ecclesiæ impensuri. Qui cardinales ad ipsos magistrum & præceptores personaliter accedentes, eis sui aduentus causam exposuerunt. Et quoniã tam personæ, quam res ipsorum, & aliorum Templariorum in dicto regno tuo consistentium, in manibus nostris erant, quod libere absque metu cuiusquã plene ac pure super premissis omnibus ipsis cardinalibus dicerent veritatem, eis auctoritate apostolica iniunxerunt. Qui magister & præceptores Franciæ, terræ vltamarinæ, Normandiæ, Aquitaniæ, ac Pictauiæ, coram ipsis tribus cardinalibus presentibus, quatuor tabellionibus publicis, & multis aliis bonis viris ad sancta Dei euangelia ab eis corporaliter tacta, præstito iuramento, quod super premissis omnibus meram & plenam dicerent veritatem, coram ipsis singulariter libere ac sponte absque

coactione qualibet, & timore deposuerunt, & confessi fuerunt inter cetera Christi abnegationem & spuitionem super Crucem, cum in ordine Templi recepti fuerunt, & quidam ex eis se sub eadem forma, scilicet cum abnegatione Christi & spuitione super Crucem, fratres multos recepisse. Sunt etiam quidam ex eis quaedam alia horribilia & inhonesta confessi, quæ, ut eorum ad præsens parcamus verecundia, subticemus. Dixerunt præterea, & confessi fuerunt, esse vera quæ in eorum confessionibus & depositionibus continentur, quas dudum fecerant coram inquisitore hæreticæ prauitatis: quæ confessiones & depositiones dictorum magistri & præceptorum in scripturam publicam per quatuor publicos tabelliones redactæ in ipsorum magistri & præceptorum & quorundam aliorum bonorum virorum præsentia, ac deinde interposito aliquorum dierum spatio coram ipsis, eisdem lectæ fuerunt de mandato & in præsentia cardinalium prædictorum, & in suo vulgari expositæ cuilibet eorumdem. Qui perseverantes in illis, eas expresse ac sponte, prout recitatæ fuerant, approbarunt, & post confessiones & depositiones huiusmodi, ab ipsis cardinalibus ab excommunicatione, quam pro præmissis incurrerant, absolutionem flexis genibus, manibusque complicatis humiliter & deuote, ac cum lacrymarum effusione non modica petierunt: ipsi vero cardinales, quia ecclesia non claudit gremium redeunti, ab eisdem magistro & præceptoribus hæresi abiurata, expresse ipsis secundum formam ecclesiæ auctoritate nostra absolutionis beneficium impenderunt, ac deinde ad nostram præsentiam redeuntes, confessiones & depositiones prælibatorum magistri, & præceptorum in scripturam publicam per manus publicas, ut est dictum, redactas nobis præsentauerunt, & quæ cum dictis magistro & præceptoribus fecerant, retulerunt: ex quibus confessionibus, & depositionibus, ac relatione inuenimus sæpe factos magistrum & fratres in præmissis & circa præmissa, licet quosdam ex eis in pluribus, & alios in paucioribus grauiter deliquisse. Attendentes autem, quod scelera tam horrenda transire incorrecta absque Dei omnipotentis & omnium catholicorum iniuria non poterant nec debebant, decreuimus de fratrum nostrorum consilio per ordina-

ANNO
CHRISTI
1311

rios locorum, ac per alios fideles & sapientes viros ad hoc deputandos a nobis contra singulares personas ipsius ordinis, nec non contra dictum ordinem per certas directas personas, quas ad hoc duximus deputandas, super præmissis criminibus & excessibus inquirendum. Iis nempe, quæ magis flere cogimur quam narrare, cor nostrum passione nimia cruciatur, & cum tanta proinde nobis immineat gemendi materia, fletum non possumus declinare. Quisnam catholicus hæc audiens nimis non doleat, & prorumpat in luctum? quis fidelis huiusmodi sinistrum euentum intelligens amara non emittat suspiria, verbaque lamentationis & mœstitudinis non eructet, cum tota Christianitas huiusmodi doloris sit particeps, & hic casus fideles percutiat vniuersos. Ex his etiam, dum ministerio debitæ considerationis nostræ mentis præsentantur obtutibus, ignis in nostris meditationibus exardescit, & ad tanta discrimina releuanda suspirat affectus, zelus accenditur, & spiritus anxiatur. Ad quod cum nos sufficere commode non posse sciamus, leuamus oculos nostros ad montem, montem quidem Dei, montem vberem, montem pinguem, vnde opportunum nobis prouenire auxilium, & humiliter petimus, & deuote speramus. Et quia salubre in his adhiberi remedium interest generaliter omnium, nos cum eisdem fratribus nostris, aliisque viris prudentibus, exacto ac frequenti tractatu præhabito, prout tantæ necessitatis instantia exigebat, de ipsorum fratrum consilio vniuersale Concilium, sicut imitatione digna sanctorum patrum consuetudo laudabilis longæuæ obseruationis exemplo nos instruit, a proximis Kalendis Octobris ad duos annos immediate sequentes decreuimus congregandum, vt in eo, tam circa dictum ordinem, & personas singulares, & bona eiusdem, & alia quæ statum tangunt fidei catholicæ, quam circa recuperationem & subsidium terræ sanctæ, ac reparationem, ordinationem, & stabilitatem ecclesiarum, & ecclesiasticarum personarum, & libertatum eorum, illa, Deo auspice, communi consilio inueniatur prouisio, & eiusdem approbatione Concilii roboretur, per cuius salutiferam executionem virtus Altissimi, eliminatis erroribus, roborata fide, ad tramitem veritatis, reductis errantibus, redintegra-

ta eiusdem fidei vnitatem, extirpatis vitiiis, virtutibusque plantatis, correctis excessibus, moribus reformatis, repressis oppressionibus, libertate solida stabilitate munita, recuperatis deperditis, & eiusdem terræ statu prospero reparato, occupata restituat, vastata restauret, & restaurata conseruet, nobisque viam aperiat idem ipse qui nouit, & facultatem tribuat ipse qui potest: vt sic in præmissis iuxta intentum animi nostri desiderium sibi ministrare possimus salubriter, quod idem verus eiusdem vniuersalis sponsus ecclesiæ ipsam dilectam suam purgatam maculis, munitam virtute, ac monilibus ornatam, vnam semper habeat & formosam ad sui nominis laudem & gloriam, ad animarum profectum, robur fidei, pacem & exaltationem populi Christiani. Quia vero persecutio tanti propositi tempore indiget, vt deductum maturius facilius, auctore Domino, effectum debitum sortiatur, prædictum tempus ad id duximus deputandum. Vnde venerabilibus fratribus nostris archiepiscopis, episcopis, ac dilectis filiis electis, abbatibus, prioribus, decanis, præpositis, archidiaconis, archipresbyteris, & aliis ecclesiarum prælatis, exemptis & non exemptis, eorumque capitulis, & conuentibus, per alias nostras literas præcipiendo mandamus, vt iidem archiepiscopi, nec non & ceteri episcopi per ipsorum archiepiscoporum prouincias constituti, in eisdem literis nominati, reliquis ipsorum episcoporum in dictis prouinciis remanentibus ad ea quæ pontificale officium exigunt, tam in suis, quam illarum dictarum prouinciarum, qui ad huiusmodi Concilium vniuersale accesserint, ciuitatibus & diocæses exercenda, omni negligentia relegata, cunctis, prout talis & tanti negotii qualitas exigit, dispositis & paratis, sic medio tempore se accingant ad iter, quod in huiusmodi decreto termino, quem eis & aliis peremptorie assignamus, in Viennensi ciuitate iidem archiepiscopi & episcopi taliter nominati personaliter, alii vero remanentes episcopi, electi, abbates, priores, decani, præpositi, archidiaconi, presbyteri, & prælati, capitula, & conuentus, per eosdem archiepiscopos & episcopos ad prædictum Concilium accessuros, quibus ad omnia quæ in eodem Concilio statuentur, fient, & ordinabuntur, & fuerint opportuna, concedant

ANNO
CHRISTI
1314.

plenariam potestatem, de qua sufficienter constet per publica documenta nostro se conspectui repræsentent. Quod si forsân ipsis archiepiscopis & episcopis accessuris huiusmodi noluerint concedere potestatem, eo casu venire, vel alios procuratores idoneos cum potestate simili ad idem teneantur Concilium destinare. Non obstantibus quibuslibet priuilegiis, seu indulgentiis quibuscumque personis, ordini, dignitati, seu collegio, sub quacumque verborum forma, vel expressione a prædicta sede concessis: per quæ possit effectus huiusmodi mandati nostri quomodolibet impediri, aut eidem in aliquo derogari: mandauimus insuper, vt iidem archiepiscopi, & prælati per se vel alios viros prudentes, Deum timentes, & habentes præ oculis omnia, quæ correctionis, & reformationis limam exposcunt, inquirentes subtiliter, & conscribentes fideliter, eadem ad ipsius Concilii notitiam deferant. Et nos nihilo minus variis modis & viis solers studium & efficacem operam dare proponimus, vt omnia talia in examen huiusmodi deducta Concilii, correctionem & directionem recipiant opportunam. Hoc etiam in eisdem nostris literis adiecto, vt nullus inobedientia notam, & canonicæ vltionis acrimoniam vitare desiderans fallacium excusationum velamento se muniat, vel ex impedimentis itinerum, quæ, Domino praua in directâ, & in vias planas aspera sua omnipotentia conuertente, cessabunt, friuolæ allegationis munimenta confingat, vt a tam sancti prosecutione operis se subducat: sed occurrant singuli voluntarii ad id quod & diuinæ congruit voluntati, & salutem animarum, ac vtilitatem respicit singulorum. Ceterum, quia multipliciter expedit, vt tam celebre Concilium tua & aliorum catholicorum principum decoretur præsentia, vt salubri consilio & auxilio fulciatur, serenitatem regiam rogamus, & hortamur attentius, in remissionem tibi peccaminum suadentes, quod præscriptis loco & termino in eodem Concilio, captata interim ad hoc opportunitate studeas personaliter interesse, meditatione prouida prudenter attendens, quod in hoc non solum labor, quem ad tam sancti & vtilis negotii promotionem assumes, tibi cedit ad meritum, verum etiam aliorum qui ad veniendum ad idem Concilium ef-

ficacius tuo inducentur exemplo, & nihilo minus vota tua nobis poteris familiarius aperire, quæ in omni beneuolentia libenter ad exauditionis gratiam, quantum cum Deo ac ecclesiæ honore poterimus, admittemus.

Datum Pictauis secundo Idus Augusti, pontificatus nostri anno tertio.

In eodem modo, vt supra proximo, per totum scribitur Eduardo regi Angliæ illustri.

In eodem modo Carolo regi Sicilia illustri.

In eodem modo Carolo regi Hungariæ illustri.

In eodem modo Iacobo regi Aragonum illustri.

In eodem modo Ferdinando regi Castellæ & Legionis illustri.

In eodem modo Iacobo regi Maioricarum illustri.

In eodem modo Ludouico regi Nauarræ illustri.

In eodem modo Dionysio regi Portugallia illustri.

In eodem modo regi Bohemiæ illustri.

In eodem modo Henrico regi Cypri illustri.

In eodem modo regi Dacia illustri.

In eodem modo regi Norvvegiæ illustri.

In eodem modo Friderico regi Trinacriæ illustri.

In eodem modo regi Suvvetiæ illustri.

In eodem modo carissimo in Christo filio Henrico regi Romanorum illustri: Regnans, &c. vt in forma, vsque, A proximis Kalendis Octobris, vsque ad vnum annum immediate sequentem decreuimus congregandum, &c. vsque, Datum Auenioni quinto Kalendas Augusti, anno quarto.

In eodem modo venerabilibus fratribus archiepiscopo Turonensi, & episcopis ac dilectis filiis electis, abbatibus, prioribus, decanis, præpositis, archipresbyteris, archidiaconis, & aliis ecclesiarum prælatis, exemptis & non exemptis, & eorum capitulis & conuentibus per Turonensem prouinciam constitutis, salutem, &c. Regnans in cælis, &c. vt in forma proxime superiori, mutatis mutandis, vsque, Ad id duximus deputandum. Quocirca vniuersitati vestræ per apostolica scripta mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, Redonensis & Andegauensis & Nannetensis episcopi, reliquis vestrum
epi-

ANNO
CHRISTI
1311.

episcoporum in vestra prouincia remanentibus, ad ea quæ pontificale officium exigunt, tam in vestris, quam illarum dictæ prouinciæ, qui ad huiusmodi Concilium vniuersale accesserint, ciuitatibus & diœcesibus, exercenda, omni negligentia relegata, cunctis, prout talis & tanti negotii qualitas exigit, dispositis & paratis, sic vos medio tempore accingatis ad iter, quod in huiusmodi decreto termino, quem vobis & aliis premporie assignamus, in Viennensi ciuitate, nostro vos, archiepiscopi & episcopi superius nominati personaliter, vos vero alii remanentes episcopi, electi, abbates, priores, decani, præpositi, archidiaconi, & prælati, capitula, & conuentus per eisdem archiepiscopum & episcopos ad prædictum Concilium accessuros, quibus ad ea quæ in eodem Concilio statuentur, fient, & ordinabuntur, & fuerint opportuna, concedatis plenariam potestatem, de qua sufficienter constet per publica documenta, conspectui præsentetis. Quod si forsân ipsis archiepiscopo & episcopis accessuris huiusmodi nolueritis concedere potestatem, eo casu venire, vel alios procuratores idoneos cum potestate simili ad idem Concilium teneamini destinare; non obstantibus quibuslibet priuilegiis, seu indulgentiis quibuscumque personis, ordini, dignitati, seu collegio sub quacumque verborum forma vel expressione a prædicta sede concessis, per quæ possit effectus huiusmodi mandati nostri quomodolibet impediri, aut eidem in aliquo derogari. Interim quoque per vos, & alios viros prudentes, Deum timentes, & habentes præ oculis omnia quæ correctionis, & reformationis limam exposcunt, inquirentes salubriter, & conscribentes fideliter, eadem ad ipsius Concilii notitiam deferatis. Et nos nihilo minus variis modis & viis solers studium & efficacem operam dare proponimus, vt omnia talia in examen huiusmodi deducta Concilii, correctionem & directionem recipiant opportunam. Nullus inobedienciæ notam & canonicæ violationis acrimoniam vitare desiderans, fallacium excusationum velamento se muniat, vel ex impedimentis itinerum, quæ, Domino praua in directa, & in vias planas aspera, sua omnipotentia conuertente, cessabunt, friuolæ allegationis munimenta confingat: vt a tam sancti profecutio-

ne operis se subducat, sed occurrant singuli voluntarii ad id quod & diuinæ congruit voluntati, & salutem animarum, & vtilitatem respicit singulorum.

Datum Pictauis secundo Idus Augusti, anno tertio.

In eodem modo venerabilibus fratribus archiepiscopo Bituricensi ac episcopis, & dilectis filiis electis, abbatibus, &c. vt supra proxime, vsque ad, Per Bituricensem prouinciam constitutis. Regnans in cælis, &c. vt supra, vsque ad, Mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Mimatenfis, Lemouicenis ac Aniciensis episcopi, reliquis vestrum episcoporum in vestra prouincia, &c. Datum vt supra, & sic scribitur singulis archiepiscopis inferius nominatis in sua prouincia.

In eodem modo archiepiscopo Rothomagensi ac episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Baiocensis & Constantiensis episcopi, reliquis vestrum, &c.

In eodem modo archiepiscopo Auxitano & episcopis, &c. vsque ad mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Vafatenfis, Auenfis & Conuenarum episcopi, reliquis, &c.

In eodem modo archiepiscopo Narbonensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Tolofane, Magalonensis & Biterrensis episcopi, reliquis, &c.

In eodem modo archiepiscopo Lugdunensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Lingonensis & Eduensis episcopi, reliquis, &c.

In eodem modo archiepiscopo Rhemenfi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Sueffionensis, Catalaunensis & Beluacensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Senonensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Aurelianensis, Antifiodorensis & Parisiensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Burdigalensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Aginnensis, Pictauenfis & Santonenfis episcopi, &c.

ANNO
CHRISTI
1511.

In eodem modo archiepiscopo Vpsallensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Strauiniensis & Auguriensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Moguntino & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Pragensis, Moraniensis, Constantiensis & Argentiniensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Panormitano & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Mazarenensis & Agrigentine episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Eboracensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Carleonensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Nidrosiensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, Nidrosiensis, Alloensis & Bergensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Pisano & episcopis, &c. mandamus quatenus vos fratres archiepiscopo, & Messan. episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Tarantasiensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Sedunensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Ragusino & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Dribumen. ac Bosnensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Gnesnensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Caminensis ac Lubicensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Strigoniensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Quinqueecclesiensis & Agriensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Antibarensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, Polacensis & Suacinensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Hispalensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Carthaginensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Barensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Melphitensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Tolerano & episcopis,
etc. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, &
Palentine, & Burgenfis episcopi, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Bisuntino & episcopis,
etc. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac
Basilienfis episcopo, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Rauennatenfi & epi-
scopis, *etc.* mandamus, quatenus vos fratres archiepisco-
pe, & Parmensis, Faentine & Mutinenfis episcopi, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Neapolitano & epi-
scopis, *etc.* mandamus, quatenus vos fratres archiepisco-
pe, ac Auersane episcopo, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Tarraconenfi & epi-
scopis, *etc.* mandamus, quatenus vos fratres archiepisco-
pe, ac Valentine, Cæsaraugustane & Gerundenfis epi-
sopi, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Iadrenfi & episcopis,
etc. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, Si-
gnenfis & Veglenfis episcopi, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Ianuenfi & episcopis,
etc. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, &
Robienfis & Aprumacensis episcopi, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Saltzburgenfi & epi-
scopis, *etc.* mandamus, quatenus vos fratres archiepi-
scope, & Patauiensis, Ratisponensis & Bambergensis epi-
sopi, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Colossenfi & epi-
scopis, *etc.* mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo,
& Zagabrienfis & Vltrafiluan. episcopi, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Arelatenfi & episcopis,
etc. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, &
Massilienfis, Auenionensis & Tricastrine episcopi, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Bremenfi & episcopis,
etc. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, &
Lubicensis & Barduicensis episcopi, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Capuano & episcopis,
etc. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, &
Venafrane episcopo, *etc.*

In eodem modo archiepiscopo Mediolanenfi & epi-
scopis, *etc.* mandamus, quatenus vos fratres archiepi-

ANNO CHRISTI 1311.
scope, & Bergamensis, Brixienfis, Cremonensis & Placentine episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Ebredunensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Niciensis & Granensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Lundensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Ottoniensis & Rostrieldensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Magdeburgensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Brandenburgensis & Havelbergensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Dublinensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus fratres archiepiscopo, & Fernensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Colonienfi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Leodiensis & Traiectensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Corinthienfi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Argonensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Cassellenfi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, & Leomenfis, Insulane & Cluacensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Turritanenfi ac episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Bosan. episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Tuaniensi & episcopis, &c. vsque ad, Mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Elfinensis & Achadensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Arborensi, & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac sanctæ Iustæ & Ciuitatensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Spalatenfi, & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Traguriensis & Arbenfis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Patracensi, & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac Motonensis & Coronensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Cantuariensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo,

pe, ac Londinensis, Vintoniensis, Sarisberiensis, Vigor-
nensis & Lincolnensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Armachano & episco-
pis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo,
ac Connensis & Lugdunensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Compostellano & epi-
scopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepisco-
pe, ac Salamantinenfis, Vlixbonensis & Legionensis epi-
scopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Aquisensi & episcopis,
&c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo, ac
Foroiulienfis & Sistaricensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Treuerensi & episco-
pis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo,
& Metensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Bracarenfi & episco-
pis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo,
ac Portugallensis, Conimbricensis & Tudensis episcopi,
&c.

In eodem modo archiepiscopo Calaritano & episco-
pis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo,
& Doliensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Viennensi & episco-
pis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo,
& Gebennensis & Viuariensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Atheniensi & epi-
scopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepisco-
pe, & Nigropontensis & Reonnensis episcopi, &c.

In eodem modo archiepiscopo Beneuentano & epi-
scopis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepi-
scope, & Auellinensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Nicosiensi & episco-
pis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo,
& Paphensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Messanenfi, & episco-
pis, &c. mandamus, quatenus vos fratres archiepiscopo,
ac Pactensis episcopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Cosano & episcopis,
&c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, vobis
episcopis in vestra prouincia remanentibus, ad ea quæ

ANNO
CHRISTI
1311.

pontificale officium, &c. vt supra vsque, In Viennensi ciuitate nostro te, archiepiscopo, personaliter, vos vero alii remanentes, &c. mutatis mutandis vsque in finem.

In eodem modo archiepiscopo Tranensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, vobis episcopis, &c. vt supra.

In eodem modo archiepiscopo Sipontino & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Rigenfi & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Tarentino & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Hydruntino & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Montisregalis & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Salernitano & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Consentino & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Brundusino & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Thebano & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Surrentino & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Rossanensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Regiensi & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo Amalfitano & episcopis, &c. mandamus, quatenus te frater archiepiscopo, &c.

In eodem modo archiepiscopo sanctæ Seuerinæ &

episcopis, &c. mandamus, quatenus te, frater archiepiscopus, &c.

In eodem modo archiepiscopo Acheruntino & episcopis, &c. mandamus, quatenus te, frater archiepiscopus, &c.

In eodem modo patriarchæ Constantinopolitano & episcopis, ac dilectis filiis electis, &c. vt supra, vsque Per Constantinopolitanam & Cretensem prouincias constitutis, mandamus quatenus vos fratres patriarcha, cum duobus suffraganeis patriarchatus tui Constantinopolitani, quos ad hoc duxeris eligendos, & episcopo Arianensis suffraganeæ ecclesiæ Cretensis, quæ Constantinopolitanæ ecclesiæ per sedem apostolicam vsque ad ipsius sedis beneplacitum est vnita, reliquis vestrum, &c. vt supra. Datum vt supra.

In eodem modo patriarchæ Aquileiensi & episcopis, &c. per Aquileiensem prouinciam constitutis, mandamus, quatenus vos fratres patriarcha, Cumane, Vicentine, Paduane, Polane, & Taruifine episcopi, reliquis, &c.

In eodem modo patriarchæ Gradenfi & episcopis, &c. per Gradensem prouinciam, &c. mandamus, quatenus vos fratres patriarcha, & Castellane episcopo, &c.

In eodem modo patriarchæ Hierosolymitano, & episcopis, &c. per Hierosolymitanam prouinciam, &c. mandamus, quatenus te, frater patriarcha, cum duobus ex suffraganeis tuis, quos ad hoc duxeris eligendos, reliquis, &c.

In eodem modo venerabilibus fratribus Fundano & Sorano, ac aliis episcopis, & dilectis filiis electis, &c. vt supra per Campaniam & Maritimam constitutis, mandamus, quatenus vos fratres Fundane & Soranensis episcopi, reliquis vestrum in Campania & Maritimæ partibus remanentibus, &c. vt supra in forma.

In eodem modo Sutрино & Balneoregiensi & aliis episcopis & dilectis filiis, &c. per patrimonium beati Petri in Tuscia constitutis, mandamus, quatenus vos fratres Sutrine & Balneoregiensis episcopi, reliquis vestrum episcoporum in patrimonio beati Petri remanentibus, &c.

In eodem modo Perusino & Spoletano, ac vniuersis aliis

ANNO
CHRISTI
1311.

aliis episcopis & dilectis filiis, &c. per ducatum Spoletanum constitutis, &c. mandamus, quatenus vos fratres Perusine & Spoletane episcopi, reliquis vestrum episcoporum in ducatu Spoletano remanentibus, &c.

In eodem modo Æfino, Fanensi & Camerinesi, ac aliis episcopis & dilectis filiis, &c. per Anconitanam marchiam constitutis, mandamus, quatenus vos fratres Æsine, Fanensis & Camerinesis episcopi, reliquis vestrum in Anconitana marchia remanentibus, &c.

In eodem modo Florentino & Pistoriensi, ac aliis episcopis, & dilectis filiis, &c. per Tusciam constitutis, &c. mandamus, quatenus vos fratres Florentine & Pistoriensis episcopi, reliquis vestrum in Tuscia remanentibus, &c.

In eodem modo sancti Andreae Candidacasa & Glasnensi, ac aliis vniuersis episcopis, & dilectis filiis, &c. per regnum Scotiae constitutis, &c. mandamus, quatenus vos fratres sancti Andreae Candidacasa & Glasnensis episcopi, reliquis vestrum in dicto regno Scotiae remanentibus, &c.

In eodem modo Theatino, Valuensi & Aquileni, & aliis episcopis, & dilectis filiis, &c. per partes Aprutii constitutis, &c. mandamus, quatenus vos fratres Theatine, Valuensis & Aquilenis episcopi, reliquis vestrum episcoporum in partibus Aprutii remanentibus, &c.

In eodem modo dilectis filiis Casinensi & sancti Vincentii de Vulturno, ac ceteris abbatibus, prioribus, decanis, præpositis, archidiaconis, archipresbyteris, & aliis monasteriorum & ecclesiarum prælatis exemptis & non exemptis, & eorum conuentibus & capitulis per ipsorum Casinensis & sancti Vincentii monasteriorum terras constitutis, &c. vsque, Quocirca vniuersitati vestrae per apostolica scripta præcipiendo mandamus, quatenus vos Casinensis & sancti Vincentii de Vulturno monasteriorum abbates omni negligentia, &c. vsque, In Viennensi ciuitate nostro vos abbates superius nominati personaliter, vos vero alii remanentes abbates, priores, decani, &c. Quod si forte ipsis abbatibus accessuris, &c. mutatis mutandis, vt supra.

In eodem modo venerabili fratri Isnano archiepiscopo
Concil. Tom. 28. Yyyy

Thebano vicario nostro in Vrbe, & dilectis filiis abbatibus, prioribus, &c. vsque, Ipsam urbem, & eius districtum constitutis, mandamus, quatenus vos vicarie & sancti Pauli ac Laurentii extra muros Urbis monasteriorum abbates omni negligentia relegata, &c. vt supra vsque vicarie, & abbates superius nominati personaliter, vos vero alii remanentes abbates, &c. vt supra per totum.

Datum vt supra, & eadem data in omnibus superioribus de Concilio.

Datum Pictavis secundo Idus Augusti anno tertio.

Venerabilibus fratribus archiepiscopo Nicosiensi & eius suffraganeis.

ALMA mater ecclesia nonnulla plerumque rationaliter ordinat, quæ postmodum, prout secundum varietatem temporum, & qualitatem etiam emergentium agendorum considerata suadet utilitas, in melius consultata deliberatione commutat. Sane licet ecclesiarum prælatos ad vniuersale Concilium, quod dudum a proximis tunc Kalendis Octobris ad duos annos immediate sequentes apud ciuitatem Viennensem de fratrum nostrorum consilio decreuimus congregandum per nostras sub certa forma literas duxerimus euocandos: quia tamen negotium inquisitionum, quas per diuersas mundi partes contra ordinem militiæ Templi, eiusque singulares personas fieri mandauimus, completum non est, & quod in breui compleri valeat non speramus, nec videmus ipsum negotium, & nonnulla alia quæ in eodem sunt tractanda Concilio, posse vsque ad præfatum statutum terminum taliter preparari, quod ad ipsius examen Concilii decenter valeant introduci, eundem terminum vsque ad Kalendas Octobris, prædictum primum terminum iam dudum per easdem nostras literas assignatum immediate sequentes, ex præmissis & aliis certis iustis & legitimis causis, quas præsentibus inseri non oportet, de fratrum eorundem consilio duximus prorogandum. Hæc itaque vobis tenore præsentium intimantes, vniuersitati vestræ per apostolica scripta præcipiendo mandamus: quatenus iuxta modum & formam in prædictis nostris directis vobis literis declaratos, in huiusmodi prorogato termino & loco

ANNO
CHRISTI
1311.

prædicto, quem vobis peremptorium assignamus, omni,
quam inuitabilis necessitas non inducat, excusatione
postposita, nostro vos conspectui præsentetis.

Datum Auenione secundo Nonas Aprilis anno v.

In eodem modo, vt supra proximo per totum, venera-
bilibus fratribus archiepiscopo Lugdunensi & eius suffra-
ganeis. Datum vt supra.

In eodem modo archiepiscopo Magdeburgensi & e-
ius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Capuano & eius suf-
fraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Panormitano & eius
suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Corinthiensi & eius
suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Mediolanensi & eius
suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Strigonienensi & eius
suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Colossensi & eius suf-
fraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Turritano & eius suf-
fraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Lundensi & eius suf-
fraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Arborensi & eius suf-
fraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Vspalensi & eius suffra-
ganeis.

In eodem modo archiepiscopo Spalateni & eius suf-
fraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Colonienensi & eius suf-
fraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Armacano & eius suf-
fraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Cantuariensi & eius
suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Tuanienensi & eius suf-
fraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Cassellensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Dublinensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Eboracensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Turonensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Rhemeni & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Senonensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Moguntino & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Bremensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Saltzburgeni & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Tarantasiensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Ragulino & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Burdigalensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Hispalensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Bisuntino & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Tarraconensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Rauennateni & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Toletano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Narbonensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Barenensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Rothomageni & eius suffraganeis.

ANNO
CHRISTI
1314

In eodem modo archiepiscopo Antibarenfi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Pisano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Iadrenfi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Ianuensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Bituricensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Neapolitano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Gnesnensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Auxitano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Patracensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Sipontino & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Consentino & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Rossanensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Amalitano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Treuerensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Regiensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Montifregalis & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Thebano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Calaritano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Salernitano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Viennensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Hydruntino & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Tranensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Brundusino & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Messanensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Consano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Ebredunensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Surrentino & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Tarentino & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Bracarensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Aquensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Atheniensi & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Beneuentano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Compostellano & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Rigeni & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Arelateni & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo Acheruntino & eius suffraganeis.

In eodem modo archiepiscopo sanctæ Seuerinæ & eius suffraganeis.

In eodem modo patriarchæ Constantinopolitano & eius suffraganeis.

In eodem modo patriarchæ Gradeni & eius suffraganeis.

In eodem modo patriarchæ Aquileiensi & eius suffraganeis.

ANNO
CHRISTE
1315.

In eodem modo patriarchæ Hierosolymitano & eius suffraganeis.

In eodem modo Sutрино & Balneoregiensi episcopis, per totum, vt supra.

In eodem modo Esinenſi, Fanenſi & Camerinenſi episcopis.

In eodem modo Theatinenſi, Valuenſi & Aquilenſi episcopis.

In eodem modo Florentino & Piſtorienſi episcopis.

In eodem modo Fundano & Sorano episcopis.

In eodem modo venerabili fratri episcopo Perufino, & dilecto filio Petro electo Spoletano.

In eodem modo dilectis filiis Caſinenſi & ſancti Laurentii de Vulturno monaſteriorum abbatibus.

In eodem modo Iſnardo archiepiscopo Thebano vicario nostro in Vrbe, vsque, Hæc itaque tibi tenore præſentium intimantes, fraternitati tuæ, &c. vsque, Nostro te conſpectui repræſentes. Datum vt ſupra.

In eodem modo archiepiscopo ſancti Andree & aliis episcopis in regno Scotiæ conſtitutis.

In eodem modo cariffimo in Chriſto filio Philippo regi Franciæ illuſtri. Alma mater, &c. vt ſupra, vsque, Sane licet eccleſiarum prælatos, & celſitudinem tuam ad vniuerſale Concilium, &c. vsque ad, Sub certa forma literas prælatiſ ipſiſ, & tibi ſuper ipſius Concilii conuocatione directas duxerimus euocandos: quia tamen, &c. vsque ad, Hæc itaque ad tuam, & vniuerſorum notitiam deducentes, ſerenitatem regiam rogamus, & hortamur attente, vsque, In remiſſionem tibi peccaminum ſuadentes, quatenus, præſcripto termino, ſic per nos, vt prædicatur, prorogato, ſtudeas in eodem Concilio iuxta priorum directarum tibi per nos ſuper hoc literarum tenorem in prælibato loco perſonaliter intereſſe.

Datum vt ſupra in prima forma.

In eodem modo Eduardo regi Angliæ.

In eodem modo Roberto regi Sicilia.

In eodem modo Iacobo regi Aragonum.

In eodem modo Fernando regi Caſtellæ & Legionis.

In eodem modo Iacobo regi Maioricarum.

In eodem modo Ludouico regi Nauarræ.
 In eodem modo Dionysio regi Portugallia.
 In eodem modo regi Bohemia.
 In eodem modo Henrico regi Cypri.
 In eodem modo regi Dacia.
 In eodem modo regi Noruegia.
 In eodem modo Friderico regi Trinacria.
 In eodem modo regi Suecia.
 In eodem modo Henrico regi Romanorum.
 In eodem modo regi Hungaria.

Ad certitudinem presentium, & memoriam futurorum.

ALMA mater ecclesia, &c. vt supra in illa ad prælatos, vsque, Sub certa forma literas prælatis ipsis super ipsius Concilii conuocatione directas duxerimus euocandos, quia tamen negotium inquisitionum, &c. vt ibidem, vsque, Hæc itaque ad vniuersorum notitiam deducentes volumus, & prædictis prælatis harum auctoritate præcipiendo mandamus, quatenus iuxta modum & formam in prædictis nostris prioribus, & directis literis declaratos, in huiusmodi prorogato termino & loco prædicto, quem eis peremptorium assignamus, omni, quam inuitabilis necessitas non inducat, excusatione postposita, nostro se conspectui repræsentent. Vt autem huiusmodi nostra prorogatio ad communem omnium notitiam facilius deducatur, licet per alias nostras literas prælatis ipsis per nos dudum euocatis, hæc specialiter intimemus, has chartas, siue membranas prorogationem continentes eandem in ecclesia maioris Auenionensis appendi, vel affigi ostiis, seu superliminaribus faciemus: quæ prorogationem ipsam suo quasi sonoro præconio, & patulo iudicio publicabunt. Ita quod ii, quos prorogatio ipsa contingit, nullam postea possint excusationem prætere, quod ad eos talis prorogatio non peruenerit, vel quod ignorarint eandem, cum non sit verisimile remanere quoad ipsos incognitum vel occultum, quod tam patenter omnibus publicatur.

Datum Auenione, secundo Nonas Aprilis, anno v.

Dilecto

ANNO
CHRISTI
1311

Dilecto filio abbati monasterii Cisterciensis, Cabilonensis diæcesis.

REGNANS in cælis triumphans ecclesia, cuius pastor est Pater æternus, cui sanctorum ministrant agmina, & laudi gloriam angelorum chori decantant in terris, ad sui similitudinem & repræsentationem constituit ecclesiam militantem vnigenito Filio Dei viui Domino Iesu Christo ineffabili commercio copulatam, in qua idem vnigenitus Dei Filius a Patre progrediens, per illustrationem Paracleti procedentis pariter ab vtroque, statuit fidei fundamentum.

Sancta Romana ecclesia mater alma fidelium caput est, disponente Domino, ecclesiarum aliarum omnium & magistra, a qua, veluti a primitiuo fonte, ad singulas ecclesias eiusdem fidei riuli deriuantur, ad cuius regimen voluit Christi clementia Romanum pontificem vice sui deputare ministrum, vt instructionem ac doctrinam ipsius eloquio veritatis euangelicæ traditam cuncti renati fonte baptismatis teneant & conferuent, & qui sub hac doctrina cursum vitæ recte peregerint, salui fiant, qui vero ab ea deuiauerint, condemnentur. Ipsa nempe Romana mater ecclesia, iuxta exigentiam possibilitatis ipsius, ad cunctas orbis prouincias, in quibus diuini nominis cultus viget, fideique catholicæ obseruantia rutilat, intuitum sedulæ considerationis extendens, & subiiciens, ab olim suæ considerationis examini, diuturnæ calamitatis angustias, illius specialis hereditatis, dominicæ videlicet terræ sanctæ ab infidelibus miserabiliter conculcatæ, in qua idem Patris æterni Filius nostræ carnis indumento contactus, salutem humani generis, pietate ineffabili extitit operatus, quamque sua ipse voluit corporali insignire præsentia, & proprii asperione sanguinis consecrare multa sollicitudine studuit eidem terræ, retroactis temporibus, quibus potuit remediis, vt eriperetur ab ipsis impiis, subuenire. Et quia inter ceteros, quos professio Christianæ religionis includit milites, & fratres domus militiæ Templi Hierosolymitani, sicut est toti orbi notorium, tamquam speciales eiusdem fidei pugiles, & iam dictæ terræ præcipui defensores, ipsius terræ negotium principaliter gerere videbantur, ipsos, & eorum ordinem præfata ecclesia specialis fauoris plenitu-

dine prosequens, eos aduersus Christi hostes crucis ar-
mauit signaculo, multis exaltauit honoribus, ditauit fa-
cultatibus, ac diuersis libertatibus & priuilegiis commu-
niuit. Hi nimirum, cum crederentur in Domini seruitio
sub regulari habitu fideliter militare, sibi quasi cunctorum
manus fidelium cum multiplici erogatione bonorum sen-
tiebant multifarie multisque modis propterea adiutrices.
Sed, proh dolor, noua & calamitosa vox de malignitatis
fratrum ipsorum enormitate progrediens nostrum reple-
uit, imo verius perturbauit auditum. Hæc enim vox nun-
tia lamentationis, & gemitus, audientibus horrorem in-
gerit, commouet animas, mentes turbat, & cunctis fidei
Christianæ cultoribus nouum ineffabilis amaritudinis ca-
licem subministrat: & dum facti seriem eius necessitate
poscente depromimus, noster attenuatur præ angustia
spiritus valetudinis, fatigata confractibus membra singula
præ nimio dolore tabescunt. Dudum siquidem circa no-
stræ promotionis ad apicem summi pontificatus initium,
etiam antequam Lugdunum, vbi recepimus nostræ co-
ronationis insignia, veniremus, & post, tam ibi quam ali-
bi, secreta quorundam nobis insinuatio intimauit, quod
magister, præceptores & alii fratres ordinis dictæ mili-
tiæ Templi, & etiam ipse ordo, qui ad defensionem pa-
trimonii ipsius Domini nostri Iesu Christi fuerant in
transmarinis partibus deputati, contra ipsum Dominum
in scelus apostasiæ nefandum, detestabile idololatriæ vi-
tium, execrabile facinus Sodomorum, & hæreses varias
erant lapsi; sed quia non erat verisimile, nec credibile vi-
debatur, quod viri tam religiosi, qui præcipue pro Chri-
sti nomine suum sæpe sanguinem effundere, ac perso-
nas suas mortis periculis frequenter exponere crede-
bantur, quique multa & magna tam in diuinis officiis,
quam in ieiuniis & aliis obseruantis deuotionis signa
frequentius prætendebant, suæ sic essent salutis immemo-
res, quod talia perpetrarent. Huiusmodi insinuationi,
ac delationi ipsorum, eiusdem Domini nostri exemplis,
& canonicæ scripturæ doctrinis edocti, aurem nolimus
inclinare. Deinde vero carissimus in Christo filius no-
ster Philippus rex Francorum illustris, cui eadem fuerant
facinora nuntiata, non typo auaritiæ, cum de bonis Tem-

ANNO
CHRISTI
1322

plariorum nihil sibi vindicare aut appropriare intendar, imo ea nobis, & ecclesia per deputandos super hoc a nobis administranda, gubernanda, conseruanda, & custodienda liberaliter & deuote in regno suo dimisit, manum suam exinde totaliter amouendo, sed fidei orthodoxæ feruore, suorum progenitorum vestigia clara sequens, accensus, de præmissis quantum licite potuit se informans, ad instruendum & informandum nos super his multas & magnas nobis informationes per suos nuntios & literas destinauit. Infamia vero contra Templarios ipsos increbrescente validius, super sceleribus ante dictis, & quia etiam quidam miles eiusdem ordinis magnæ nobilitatis, & qui non leuis opinionis in dicto ordine habebatur, coram nobis secreto iuratus deposuit, quod in receptione fratrum præfati ordinis hæc consuetudo, vel verius corruptela seruatur, quod ad recipientis vel ab eo deputati suggestionem, qui recipitur, Christum: & reliqua, vt in priore epistola scripta anno tertio, vsque ad verba illa, Prædictum tempus ad id duximus deputandum. Et demum illud ex certis, iustis & legitimis causis, quas præsentibus inferi non oportet, vsque ad alias Kalendas Octobris proxime futuras de prædictorum fratrum consilio duximus prorogandum. Quocirca discretioni tuæ per apostolica scripta mandamus, quatenus omni negligentia relegata, cunctis, prout talis & tanti negotii qualitas exigit, dispositis & paratis, sic medio tempore te accingas ad iter, quod in huiusmodi prorogato termino, quem tibi & aliis peremptorie assignamus, in Viennensi ciuitate nostro te conspectui repræsentantes; non obstantibus quibuslibet priuilegiis, seu indulgentiis quibuscumque personis, ordini, dignitati, seu collegio, sub quacumque verborum forma vel expressione a prædicta sede concessis, per quæ possit effectus huiusmodi mandati nostri quomodolibet impediri, aut eadem in aliquo derogari. Interim quoque per te, & alios viros prudentes Deum timentes, & habentes præ oculis omnia quæ correctionis & reformationis limam exposcunt, inquirens subtiliter, & conscribens fideliter, ea ad ipsius Concilii notitiam deferas. Et nos nihilo minus variis modis & viis solers studium & efficacem operam dare proponimus, vt omnia talia in examen huiusmodi deducta

Concilii correctionem & directionem recipiant opportunam. Et si inobedientiae notam, & canonica ultionis acrimoniam vitare desideras, nequaquam fallacium excusationum velamento te munias, vel ex impedimentis itinerum, quae Domino prava in directa, & in vias planas aspera, sua omnipotentia conuertente, cessabunt, friuolae allegationis munimenta confingas, vt a tam sancti prosecutione operis te subducas: sed voluntarius occurras ad id quod & diuinæ congruit voluntati, & salutem animarum ac vtilitatem respicit singulorum.

Datum Auenione decimo Kalendas Decembris, anno sexto.

In eundem modum scribitur dilecto filio abbati monasterii Vallis vmbrosæ, Fæfulanæ diocesis. Regnans in cælis, &c. vt supra per totum vsque. Datum vt supra.

In eundem modum abbati monasterii sancti Antonii Viennensis, ordinis sancti Augustini.

In eundem modum priori generali ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini.

In eundem modum abbati monasterii Cluniacensis, Matisconensis diocesis.

In eundem modum magistro ordinis fratrum Prædicatorum.

In eundem modum ministro generali ordinis Minorum.

In eundem modum magistro domus militiae sancti Iacobi.

In eundem modum priori monasterii Carthusiensis, Maurianensis diocesis.

In eundem modum abbati monasterii de Clusa ordinis beati Benedicti, Taurinensis diocesis.

In eundem modum abbati monasterii Farfensis, ordinis sancti Benedicti.

In eundem modum abbati monasterii sancti Dionysii prope Parisios, ordinis sancti Benedicti.

In eundem modum priori eremi Camaldulensis, Aretinæ diocesis.

In eundem modum abbati monasterii Casædei ordinis sancti Benedicti, Claromontensis diocesis.

CLEMENS VIENNENSE. HENRICVS VII. IMP. PHILIPPVS IV. R. FRANC. 733
P. V.

ANNO
CHRISTI
1271.

In eundem modum abbati monasterii sanctæ Iustinæ
Paduanæ, ordinis sancti Benedicti.

In eundem modum priori Grandimontensis mona-
sterii per priorem soliti gubernari, Lemouicensis diocesis.

In eundem modum abbati monasterii Præmonstra-
tensis, Laudunensis diocesis.

In eundem modum abbati monasterii sancti Lauren-
tii Auerfani, ordinis sancti Benedicti.

In eundem modum abbati monasterii Cauensis ordi-
nis sancti Benedicti, Salernitanæ diocesis.

In eundem modum abbati maioris monasterii Turo-
nensis, ordinis sancti Benedicti.

In eundem modum præceptori domus Calatrauensis
ordinis, Toletanæ diocesis.

In eundem modum priori generali ordinis fratrum
beatæ Mariæ de monte Carmeli.

In eundem modum magistro ordinis Humiliatorum.

SENTENTIA

DE EXTINCTIONE TEMPLARIORVM

A CLEMENTE PAPA QVINTO LATA

in Concilio Viennensi.

Ad perpetuam rei memoriam.

AD prouidam Christi vicarii præsentis in specula a-
postolicæ dignitatis circumspectionem pertinet vi-
ces pensare temporum emergentium, negotiorum causas
discutere, ac personarum attendere qualitates: vt ad sin-
gula debitum dirigens necessariæ considerationis intui-
tum, & opportune manum operationis apponens, de a-
gro Domini sic vitiorum tribulos eruat, vt virtutes am-
plificet, sic præuaricantium spinas tollat, vt euellendo
plus plantet quam destruat, & in loca vacua per eradica-
tionem nocentium tribulorum, deuota Deo plantamina
transferendo, potiore præbeat de prouisa & utili eo-
rum locorum vnione & translatione lætitiã, quam ve-
ra iustitia, quæ compassionem habet, doloris intulerit
detrimentum personarum, & locorum huiusmodi per
ruinam; sic enim sufferendo quod officit, & subrogan-
do quod proficit, virtutum profectus amplificat, & sub-

Zzzz iij

lata de medio meliori subrogatione restaurat. Dudum si-
quidem ordinem domus militiae Templi Hierosolymita-
ni, propter magistrum, & fratres, ceteraque personas
dicti ordinis in quibuslibet mundi partibus consistentes,
variis & diuersis non tam nefandis, quam infandis (proh
dolor) errorum & scelerum obscœnitatibus, prauitati-
bus, maculis, & labe resperfos, quæ propter tristem &
spurcidam eorum memoriam præsentibus subticemus, e-
iusque ordinis statum, habitum, atque nomen, non sine
cordis amaritudine & dolore, sacro approbante Conci-
lio, non per modum diffinitiuæ sententiæ, cum eam su-
per hoc secundum inquisitiones, & processus super his
habitos, non possemus ferre de iure, sed per viam prouisi-
onis, seu ordinationis apostolicæ, irrefragabili & perpe-
tuo valitura sustulimus sanctione, ipsum prohibitioni per-
petuæ supponentes; districtius inhibendo, ne quis dictum
ordinem de cetero intrare, vel eius habitum suscipere vel
portare, aut pro Templario se gerere præsumeret: quod
si quis contra faceret, excommunicationis incurreret
sententiam ipso facto; vniuersa etiam bona ordinis præli-
bati apostolicæ sedis ordinationi & dispositioni aucto-
ritate apostolica duximus reseruanda. Inhibentes distri-
ctius, ne quis, cuiuscumque conditionis vel status existe-
ret, se de personis vel bonis huiusmodi aliquatenus intro-
mitteret, vel circa ea, in præiudicium ordinis seu dispo-
sitionis apostolicæ per sedem eandem, vt præmittitur,
faciendæ, aliquid faceret, innouaret, vel etiam attentaret;
decernentes extunc irritum & inane, si secus a quoquam
scienter vel ignoranter contigerit attentari. Ac postmo-
dum, ne dicta bona, quæ dudum ad subsidium terræ san-
ctæ, & impugnationem inimicorum fidei Christianæ a
Christi cultoribus data, legata, concessa, & acquisita
fuerunt, debita gubernatione carentia tamquam vacan-
tia deperirent, vel conuerterentur in vsus alios, quam
in illos ad quos fuerant pia deuotione fidelium depu-
tata, vel propter tarditatem ordinationis & dispositio-
nis huiusmodi, eorum destructio vel dilapidatio seque-
retur, cum fratribus nostris sanctæ Romanæ ecclesiæ car-
dinalibus, nec non patriarchis, archiepiscopis, episco-
pis & prælatis, ac etiam cum nonnullis excellentibus &

ANNO
 CHRISTI
 1311.

illustribus personis, cum reliquorum quoque absentium
 prælatorum, & etiam capitulorum, & conuentuum
 ecclesiarum & monasteriorum procuratoribus in dicto
 Concilio constitutis, habuimus ardua, morosa & diuer-
 sa consilia & tractatus: vt per huiusmodi consiliorum &
 tractatum deliberationem præhabitam diligentem, di-
 ctorum bonorum ordinatio & dispositio, ad honorem
 Dei, augmentum fidei, exaltationem ecclesiæ, dictæ ter-
 ræ subsidium, salutem quoque fidelium & quietem, salu-
 bris & utilis perueniret. Postque vtique longa, præmedi-
 tata, prouisa & matura consilia, suadentibus plurimis iu-
 stis causis, nostra & dictorum fratrum, nec non patriarcha-
 rum, archiepiscoporum, episcoporum, & aliorum præ-
 latorum ac excellentium & illustrium personarum præ-
 dictorum in dicto Concilio tunc præsentium deliberatio-
 nes & consilia in hoc finaliter resederunt, vt prædicta bo-
 na ordini hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, & ipsi ho-
 spitali, ac dilectis filiis magistro, & fratribus hospitalis eius-
 dem, nomine hospitalis & ordinis eorundem, qui tam-
 quam athletæ Domini pro defensione fidei se periculis
 mortis iugiter exponentes onerosa nimis & periculosa
 dispendia continue perferunt in partibus transmarinis, in
 perpetuum vnirentur. Nos igitur inter cetera mundi lo-
 ca, in quibus vigere dignoscitur obseruantia regularis,
 dictum ordinem hospitalis, & ipsum hospitale, sincera
 caritatis plenitudine prosequentes, ac attendentes quod,
 sicut euidentia facti in eo diuinis obsequiis feruenter insi-
 stitur, pietatis & misericordiæ opera vigilantibus studiis
 exercentur, fratres hospitalis ipsius, mundanis spretis il-
 lecebris, deuotum impendentes Altissimo famulatum, ac
 pro-recuperatione terræ prædictæ, tamquam intrepidi
 Christi pugiles, feruentibus studiis & desiderijs inten-
 dentes, quælibet ducunt humana pericula in contem-
 ptum: considerantes quoque quod ex hoc tanto eorum-
 dem magistri & fratrum dictorum ordinis, & hospitalis
 crescet strenuitas, animorum feruor augebitur, & ipso-
 rum roborabitur fortitudo, ad propulsandas nostri Red-
 emptoris iniurias, & hostes eiusdem fidei conterendos,
 quanto ipsorum potentia in opulentioribus facultatibus
 augmentata, onera, quæ prosecutionis tanti negotii ne-

cessitas exigit, leuius & facilius poterunt supportare, & propterea non indigne vigiles redditi, studiisque sollicitis excitati, vt ad sui status augmentum opem & operam impendamus, eodem sacro approbante Concilio, ipsam domum militiae Templi, ceterasque domos, ecclesias, cappellas, oratoria, ciuitates, castra, villas, terras, grandias, & loca, possessiones, iurisdictiones, redditus, atque iura, omniaque alia bona immobilia & mobilia, vel se mouentia cum omnibus membris, iuribus & pertinentiis suis, vltra & citra mare, ac in vniuersis & quibuslibet mundi partibus consistentia, quae ipse ordo, & dicti magister, & fratres ipsius ordinis militiae Templi, tempore quo ipse magister, & nonnulli ex eisdem fratribus militiae Templi, in regno Franciae communiter capti fuerunt, videlicet anno Domini millesimo trecentesimo octauo, mense Octobri, per se, vel quoscumque alios habebant, tenebant, & possidebant, vel ad eisdem domum & ordinem militiae Templi, & dictos magistrum, & fratres ipsius ordinis militiae Templi, quomodolibet pertinebant, nec non nomina, actiones & iura, quae praedicto tempore captionis ipsorum eisdem domui, ordini, vel personis ipsius ordinis militiae Templi, quocumque modo competebant, vel competere poterant, contra quoscumque, cuiuscumque dignitatis, status vel conditionis existerent, cum omnibus privilegiis, indulgentiis, immunitatibus & libertatibus, quibus praefati magister & fratres dictorum domus & ordinis militiae Templi, & ipsa domus, & ordo per sedem apostolicam, vel per catholicos imperatores, reges & principes, & fideles alios, vel quocumque alio modo erant legitime communiti, eidem ordini hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani, & ipsi hospitali donamus, concedimus, vnimus, incorporamus, applicamus, & annectimus in perpetuum, de apostolica plenitudine potestatis, exceptis bonis quondam dicti ordinis ipsius militiae Templi consistentibus in regnis & terris carissimorum in Christo filiorum nostrorum Castellae, Aragoniae, Portugalliae, & Maioricarum regum illustrium, extra regnum Franciae, quae a donatione, concessione, vnione, applicatione, incorporatione, & annexione praedictis specialiter excipienda duximus, & etiam excludenda, ea nihilo minus dispo-

ANNO
CHRISTI
1312.

dispositioni & ordinationi sedis apostolicæ reseruantes inhibitionem dudum per alios processus nostros factam, ne quis videlicet, cuiuscumque conditionis vel status existeret, se de personis & bonis huiusmodi aliquatenus introumitteret, vel circa ea in præiudicium ordinationis seu dispositionis sedis eiusdem faciendæ de illis, nec non decreti nostri interpositionem, quoad personas & bona in dictis regnis & terris eorumdem regum proxime expressorum consistentia, omnino manere volentes in pleno robore firmitatis, quousque de personis & rebus prædictis in eisdem regnis & terris consistentibus per dispositionem sedis eiusdem fuerit aliter ordinatum. Occupatores quoque dictorum bonorum, aut illicitos detentores, cuiuscumque status, conditionis, excellentiæ vel dignitatis extiterint, etiamsi pontificali, imperiali, vel regali præfulgeant dignitate, nisi infra vnus mensis spatium, postquam super hoc per dictos magistrum & fratres ipsius hospitalis, vel ipsorum quemlibet, aut procuratorem seu procuratores eorum fuerint requisiti, dicta bona dimiserint, illaque plene ac libere restituerint ordini ipsius hospitalis, & eidem hospitali, aut magistro seu prioribus, vel præceptoribus, aut fratribus hospitalis eiusdem in quibuscumque partibus & prouinciis constitutis, eorumque singulis, vel procuratori seu procuratoribus eorumdem eiusdem ordinis ipsius hospitalis nomine, etiamsi dicti priores, præceptores & fratres ipsius hospitalis, & procuratores ipsorum, & eorum quilibet a dicto magistro ipsius hospitalis mandatum super hoc specialiter non haberent, dummodo procuratores prædicti a dictis prioribus & præceptoribus, vel eorum singulis in prouinciis & partibus, in quibus huiusmodi priores & præceptores extiterint deputati, mandatum super hoc habuerint vel ostenderint speciale. Qui omnes & singuli, videlicet priores & præceptores, & fratres dicto magistro, procuratores vero prædicti eisdem prioribus & præceptoribus, eorumque singulis, a quibus super his fuerint deputati, plenum super omnibus gestis, actis, receptis & procuratis per eos quomodolibet in hac parte computum & rationem ponere & reddere teneantur, nec non omnes qui scienter occupatoribus & detentoribus prælibatis in occupatione vel detentione huius-

modi dederint consilium, auxilium vel fauorem publice vel occulte, excommunicationis, capitula vero, collegia seu conuentus ecclesiarum & monasteriorum, nec non vniuersitates ciuitatum, castrorum, villarum, & aliorum locorum, & ipsas ciuitates, castra, villas & loca, quæ in his culpabilia extiterint, ac etiam ciuitates, castra & loca, in quibus detentores & occupatores huiusmodi dominium obtinuerint temporale, si huiusmodi domini temporales in dimittendo bona prædicta, & restituendo illa magistro & fratribus ordinis & hospitalis eiusdem nomine hospitalis ipsius obstaculum adhibebunt, & infra dictum mensem ab huiusmodi præmissis non destiterint, postquam super hoc, vt præmittitur, fuerint requisiti, ipso facto interdicti sententiis decernimus subiacere; a quibus absolui non possint, donec super his plenam & debitam satisfactionem curauerint exhibere, & nihilo minus occupatores & detentores huiusmodi, vel præstantes eisdem, vt præmittitur, auxilium, consilium vel fauorem, siue singulares personæ, siue capitula, collegia, seu conuentus ecclesiarum & monasteriorum, ac vniuersitates ciuitatum, castrorum, terrarum, vel aliorum locorum extiterint, præter pœnas præscriptas, omnibus, quæ a Romana, vel aliis ecclesiis quibuscumque tenent in feudum, ipso facto decernimus fore priuatos siue priuata. Ita quod ad ecclesias, ad quas spectant, illa libere sine contradictione aliqua reuertantur; earumque ecclesiarum prælati, siue rectores de ipsis pro sua voluntate disponant, sicut vtilitati ecclesiarum ipsarum viderint expedire. Nulli ergo, &c. nostrorum donationis, concessionis, vnionis, incorporationis, applicationis, annexionis, reseruacionis, inhibitionis, voluntatis & constitutionis infringere, &c. Si quis, &c. Datum Viennæ sexto Nonas Maii, pontificatus nostri anno septimo.

Dilectis filiis archidiacono & cantori Nicostensis & thesaurario Paphensis ecclesiarum.

AD prouidam Christi vicarii, &c. vt supra proxime, vsque, Eorum memoriam nostris literis subticuimus, eiusdemque ordinis statum, &c. vsque, Et ipsi hospitali donauimus, concessimus, vniuimus, incorporauimus, appli-

ANNO
CHRISTI
1311.

cauimus, & annexuimus in perpetuum de apostolica, &c.
vsque, Ecclesiarum ipsarum viderent expedire.

Quocirca discretioni vestra per apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum, per vos, vel per alium, seu alios praefatos magistrum seu priores vel praecipuos, aut fratres hospitalis eiusdem, vel ipsorum quemlibet, aut procuratorem, seu procuratores eorum nomine hospitalis ipsius in corporalem possessionem dictorum domus militiae Templi, ceterarumque domorum, ecclesiarum, capellarum, oratoriorum, ciuitatum, castrorum, villarum, terrarum, grangiarum & locorum, possessionum, iurisdictionum, reddituum atque iurium, omniumque aliorum bonorum, mobilium & immobilium, vel se mouentium, cum omnibus membris, iuribus & pertinentiis suis vltra & citra mare, ac in vniuersis & quibuslibet mundi partibus consistentium, quae ipse ordo, & dicti magister, & fratres ipsius ordinis militiae Templi, praedicto tempore huiusmodi captionis eorum per se vel quoscumque alios habebant, tenebant & possidebant, vel ad eosdem domum & ordinem militiae Templi, & dictos magistrum & fratres ipsius ordinis militiae Templi quomodolibet pertinebant, inducatis auctoritate nostra, & defendatis inductos, a motis praedictis occupatoribus & detentoribus, ac administratoribus & conseruatoribus in bonis ipsis auctoritate apostolica & quauis alia deputatis, & quibuslibet aliis ab eisdem, eisque faciatis de illorum fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, & obuentionibus vniuersis integre responderi. Occupatores seu detentores, administratores, conseruatores, & alios praedictos, nisi infra dictum terminum, vt praemititur, bona & redditus praedicta dimiserint, illaque libere & plene restituerint ordini ipsius hospitalis, & eidem hospitali, aut magistro seu prioribus vel praecipuis, aut fratribus hospitalis eiusdem, in partibus & prouinciis, vbi bona huiusmodi fuerint, constitutis, eorumque singulis, vel procuratori seu procuratoribus eorumdem ipsius hospitalis nomine, vt supra est praemissum, ac praestantes occupatoribus seu detentoribus ac administratoribus & conseruatoribus huiusmodi auxilium, consilium vel fauorem, si singulares personae, excommunicationis, si vero ca-

pitula, collegia, seu conuentus, seu vniuersitates extiterint, & ipsas ciuitates, castra, villas, & loca quæ in his culpabilia fuerint, ac etiam ciuitates, castra & loca, in quibus detentores & occupatores huiusmodi dominium obtinuerint temporale, si huiusmodi Domini temporales in dimittendo bona prædicta, & restituendo illa magistro & fratribus hospitalis eiusdem, ipsius hospitalis nomine, obstaculum adhibebunt, & infra dictum mensem ab huiusmodi præmissis non duxerint, vt prædicatur, desistendum, tamdiu interdicti per nos latis sententiis subiacere, & nihilo minus omnibus bonis, quæ a Romana, vel aliis ecclesiis quibuscumque tenent in feudum fore priuatos, seu priuata, per omnia loca in quibus expedire videritis, denuntietis, & faciatis ab aliis nuntiari, dictosque excommunicatos arctius euitari, donec super his congrue satisfecerint, & absolutionis meruerint beneficium obtinere: non obstante, si aliquibus a prædicta sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo, &c. Contra etiam alios, si qui fuerint per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compefcendo. Volumus autem, & apostolica auctoritate decernimus, quod a data præsentium sit vobis, & cuilibet vestrum, in prædictis omnibus & singulis potestas & iurisdicção attributa, vt exnunc in eis, & eorum quolibet, ita libere procedere valeatis, ac si eadem iurisdicção per citationem vel modum alium perpetuata legitimè extitisset, & quasi re non integra perpetuata præfata iurisdicção censeatur; quodque vnusquisque vestrum articulum per collegiarum suorum aliquem inchoatum felicis recordationis Bonifacii papæ octaui prædecessoris nostri contraria constitutione cessante prosequi libere valeat, etiam eodem collega viuente, nec impedimento aliquo præpedito, quoties & quando fuerit opportunum.

Datum vt supra.

In eodem modo, vt supra proxime per totum, dilecto filio abbati monasterii de Roomo Claromontensis diocæsis, & Engolismensis ac Pictauiensis ecclesiarum decanis.

ANNO
CHRISTI
1311.

In eodem modo dilectis filiis Rothomagensis & Sues-
sionensis decanis, ac archidiacono eiusdem Sues-
sionensis ecclesiarum.

In eodem modo dilectis filiis sancti Saturnini Tolosa-
ni & de sancto Paulo monasteriorum abbatibus, ac pri-
ori de Vauro Tolosanae diocesis.

In eodem modo venerabili fratri archiepiscopo Vien-
nensi, & dilecto filio archidiacono Viuariensi, ac sacrista
saecularis ecclesiae beati Bernardi de Romanis, Viennensis
diocesis.

In eodem modo venerabili fratri episcopo Aeduensi,
& dilectis filiis decano Aeduensis ac cantori Cabilonen-
sis ecclesiarum.

In eodem modo episcopo Conuenarum, & dilectis fi-
liis abbati monasterii de regula Bolbestriae Lacurrensis
diocesis, ac archidiacono Auxitano.

In eodem modo Aquensi & Lectorensi episcopis, ac
dilecto filio abbati monasterii sancti Fremarii, Vasatensis
diocesis.

In eodem modo archiepiscopo Bituricensi, & Lemoui-
censi ac Claromontensi episcopis.

In eodem modo Tullensi ac Lingonensi episcopis, ac
dilecto filio thesaurario ecclesiae Virdunensis.

In eodem modo episcopo Agathensi, & dilectis filiis ar-
chidiacono de Veyrona Magalonen-
sis ac praepositi Bit-
terrensis ecclesiarum.

In eodem modo episcopo Tricastino, ac dilectis filiis
praeposito Auenionensis ac Bertrando Miloni canonico
Carpentoratensis ecclesiarum.

In eodem modo archiepiscopo Burdigalensi, & dile-
ctis filiis abbati monasterii Sarlatensis, Petracoricensis
diocesis, ac cantori ecclesiae Aginnensis.

In eodem modo praeposito Vapincensi, & Valentinae
ac Viuariensis archidiaconis ecclesiarum.

In eodem modo decano Andegauensis, & Maioris ac
sancti Martini Turonensis ecclesiarum cantoribus.

In eodem modo Gratianopolitano & Gebennen-
si episcopis, ac dilecto filio decano ecclesiae Tarenta-
sensis.

In eodem modo episcopo Aniciensi, & dilectis filiis

Monasterii de Dua, & secularis ecclesie sancti Euodii Aniciensis diocesis abbatibus.

In eodem modo episcopo Niuerniensi, ac dilectis filiis abbati monasterii sancti Germani de Pratis iuxta Parisios & decano ecclesie Carnotensis.

In eodem modo episcopo Massiliensis, ac dilectis filiis decano Vapincensis, ac Augerio de Ponteforgie canonico Aquensis ecclesiarum.

In eodem modo archiepiscopo Lugdunensi, & episcopo Matisconensi, ac dilecto filio decano ecclesie Lugdunensis.

In eodem modo Vapincensis & Dienensis decanis, ac archidiacono Ebredunensis ecclesiarum.

In eodem modo archiepiscopo Cantuariensi, & episcopo ac dilecto filio archidiacono Londoniensi.

In eodem modo archiepiscopo Cassellensis, & dilectis filiis Armachanae & Dublinensis archidiaconis ecclesiarum.

In eodem modo archiepiscopo Eboracensis, & dilectis filiis priori Dunelmensis, ac decano Eboracensis ecclesiarum.

In eodem modo Lincolnensi & Vigorniensis episcopis, ac dilecto filio decano ecclesie Lichefeldensis.

In eodem modo patriarchae Constantinopolitano & archiepiscopo Patracensi, ac episcopo Olenensi.

In eodem modo episcopo Pampilonensi, & dilectis filiis priori Roscidæuallis, ac decano ecclesie de Tudella, Pampilonensis diocesis.

In eodem modo patriarchae Antiocheno, & archiepiscopo Mediolanensi, & episcopo Nouariensi.

In eodem modo archiepiscopo Bisuntino, dilectis filiis decano & archidiacono ecclesie Bisuntinae.

In eodem modo praeposito Viuariensis, ac eiusdem & Valentinae archidiaconis ecclesiarum.

In eodem modo Consentino & Consano archiepiscopis, ac episcopo Marturanensi.

In eodem modo Anagnino, Marficano, & Ortano episcopis.

In eodem modo magistris Neapolioni, de filiis Vrsi de Maiorica, Legionensi notario, & Hugoni Geraldi Au-

ANNO
CHRISTI
1311.

gen. Rothomagen. ecclesiarum archidiaconis capellanus nostris, ac Oddoni de Sermineto canonico Santonensi, camera nostra clerico.

In eodem modo archiepiscopo Sipontino & Thermulano ac Ciuitatensi episcopis.

In eodem modo Neapolitano & Capuano archiepiscopis, ac episcopo Caluensi.

In eodem modo Metensi ac Tullensi episcopis, ac dilecto filio decano ecclesie Treuerensis.

In eodem modo episcopo Tudertino, ac dilectis filiis abbati monasterii sancti Petri Perusini ac prapposito ecclesie sancte Mustiola Clusina.

In eodem modo archiepiscopo Montis regalis, & Syracusano, ac Mazarenensi episcopis.

In eodem modo abbati monasterii sancti Pauli de Vrbe, ac magistro Pandulpho de Sabello prapposito de Chableis, in ecclesia sancti Martini Turonensis notario nostro, ac Bertuldo de filiis Vrbi, canonico basilice principis apostolorum de Vrbe.

In eodem modo Patauiensi & Ratisponensi episcopis, ac dilecto filio decano ecclesie Saltzburgenfis.

In eodem modo archiepiscopo Ianuensi & episcopo Astensi, ac dilecto filio abbati monasterii sancti Syri Ianuensis.

In eodem modo Armachano & Dublinensi ac Tuaniensi archiepiscopis.

In eodem modo archiepiscopo Bremensi, & Lubicensi ac Raskeburgenfi episcopis.

In eodem modo Strigonienfi & Colossensi archiepiscopis, ac episcopo Quinqueecclesienfi.

In eodem modo patriarche Aquileienfi, & episcopo Tridectino, ac dilecto filio thesaurario ecclesie Aquileienfis.

In eodem modo archiepiscopo Messanenfi & Cephaludensi ac Paetenfi episcopis.

In eodem modo Argentinensi & Halberstatensi ac Herbipolensi episcopis.

In eodem modo archiepiscopo Magdeburgenfi ac Brandeburgenfi & Manserburgenfi episcopis.

In eodem modo archiepiscopo Tranensi & Melfienfi ac Monopolitano episcopis.

In eodem modo Vrbeuetano, & Balneoregiensi episcopis, ac dilecto filio archipresbytero ecclesie Viterbiensis.

In eodem modo Barenfi & Brundusino archiepiscopis, ac Cannensi episcopo.

In eodem modo Firmano & Fanensi ac Camerinesi episcopis.

In eodem modo archiepiscopo Pisano & episcopo Florentino ac dilecto filio archipresbytero Plebis de Castello, Lunensis diocesis.

In eodem modo Parmensi & Mutinensi episcopis, ac dilecto filio archipresbytero ecclesie de Carpo, Mutinensis diocesis.

In eodem modo archiepiscopo Reginensi & Militenfi ac Neocastrenfi episcopis.

In eodem modo Theatino & Valuenfi ac Pennensi ac Adriensi episcopis.

In eodem modo episcopo Mimatensi, ac dilectis filiis abbatibus monasterii Vabrensis, Ruthenenfi diocesis, ac magistro Arnaldo de Villanoua canonico Cadurcensi.

In eodem modo archiepiscopo Moguntino & Pragenfi ac Morauienfi episcopis.

In eodem modo archiepiscopo Amalfitano & episcopo sancte Agathe, ac dilecto filio archidiacono Salernitano.

In eodem modo episcopo Morinenfi, & dilectis filiis decano de Perona, Nouiodunensis diocesis, ac thesaurario Rhemenfi ecclesiarum.

In eodem modo archidiacono & cantori Nicosienfi ac thesaurario Paphenfi ecclesiarum.

In eodem modo archiepiscopo Gneznenfi & Caminenfi ac Postnaniensi episcopis.

In eodem modo episcopo Engolismenfi, & dilectis filiis Santonenfi & Pictauenfi ecclesiarum decanis.

In eodem modo Bononienfi & Fauentino episcopis, ac dilecto filio abbati monasterii de Nonantula, Mutinensis diocesis.

In eodem modo sancti Andreæ & Abredonenfi ac Brichinenfi episcopis.

In eodem modo episcopo Famagustano, & dilectis filiis

liis

ANNO
CHRISTI
1314.

liis Berengario de Aluerina Biterrensis ac Iacobo Nouelli Barcinonensis canonicis ecclesiarum.

In eodem modo episcopo Veronensi, ac dilecto filio abbati monasterii sancti Zenonis, ac Ioanni della Fontana canonico ecclesie Veronensis.

In eodem modo archiepiscopo Lundeni, & Rostrildensi & Raveliensi episcopis.

In eodem modo Iadrensi & Spalateni archiepiscopis, ac episcopo Signensi.

In eodem modo archiepiscopo Nidrosiensi, ac Bergensi & Asloensi episcopis.

In eodem modo archiepiscopo Vpsalensi, & Scarenfi ac Lincopenfi episcopis.

In eodem modo archiepiscopo Colonienfi, & Leodiensi & Traiectensi episcopis.

In eodem modo venerabili fratri archiepiscopo Aquensi, & dilectis filiis decano Vapincensis ac Bertrando Milonis canonico Carpentoratenfi ecclesiarum.

Venerabili fratri Amaneuo archiepiscopo Auxitano.

PERSONAM tuam, claris tuis exigentibus meritis, paterna beneuolentia prosequentes, & attendentes quod propter aduentum tuum ad generale Concilium, per nos nuper Viennæ, auctore Domino, celebratum, ad quod per nostras literas fueras euocatus, & moram contractam ibidem, multorum subiisti laborum & sumptuum grauitatem, & propterea volentes personam eandem, nedum in seipsa, sed etiam in obsequentibus sibi personis, fauoribus prosequi gratiosis, tuis supplicationibus inclinati, auctoritate tibi presentium indulgemus, ut tres capellani, vel clerici tui in comitiua tua, seu tuis obsequiis insistentes, fructus, redditus & prouentus omnium beneficiorum suorum ecclesiasticorum, etiam si personatus, dignitates seu officia existant, & eis cura imminet animarum, cum ea integritate, usque ad triennium libere percipere valeant, quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, sicut illas perciperent, si in ecclesiis, in quibus beneficia ipsa obtinent, residerent, & interim ad residendum in eis minime teneantur, neque ad id a quoquam inuiti valeant coarctari; non obstantibus si dicti clerici,

Concil. Tom. 28.

Bbbbb

vel eorum aliquis, non fecerint in eiusdem ecclesiis primam personalem residentiam consuetam, quam facere teneantur eodem elapso triennio, vel prius a tuis obsequiis recedentes, aut quibuscumque statutis & consuetudinibus dictarum ecclesiarum contrariis, iuramento, confirmatione sedis apostolicæ, seu quacumque firmitate alia roboratis, etiamsi de illis seruandis, & non impediendis literis apostolicis contra ea, & ipsis literis non vtendo etiam ab alio impetratis per se, vel procuratorem suum præstiterint, vel eos interim præstare contigerit iuramentum forsitan, seu, si locorum ordinariis ab eadem sit sede concessum, vel medio tempore concedi contigerit, quod rectores & personas ecclesiarum suarum ciuitatum & diocesum compellere valeant per subtractionem suorum prouentuum, vel alias, ad residendum personaliter in eisdem, seu si capitulis earundem ecclesiarum ab eadem sit sede indultum, vel contigerit indulgeri, quod canonicis & personis earundem ecclesiarum fructus, redditus, & prouentus præbendarum, personatum, dignitatum, officiorum, & beneficiorum, quæ in eis obtinent, ministrare in absentia minime teneantur, & ad id compelli non possint per literas apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet priuilegiis, indulgentiis, & literis dictæ sedis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressis, vel totaliter non insertis, effectus huiusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, prouiso quod huiusmodi dignitates, personatus, officia, & beneficia debitis interim obsequiis non fraudentur, & animarum cura in eis, quibus illa imminet, nullatenus negligatur. Nulli, &c. nostræ concessionis, &c. Datum in prioratu Gizuil prope Mal. Vaf. diocesis, nono Kalendas Iulii, anno septimo.

In eodem modo abbati monasterii sancti Arnandi Petracorienensis diocesis, ac præposito sancti Iustini, ac archidiacono Suipodii in ecclesia Auxitana, &c. Personam, &c. vt in proxima superiori verbis competenter mutatis, vsque, Negligatur.

Quocirca discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum, per vos, vel alium, seu alios huiusmodi, fructus, redditus & prouentus faciatis eisdem capellanis & clericis in eadem comitiua vel dictis obsequiis insistentibus, vel ipsorum procuratoribus, pro eisdem iuxta huiusmodi concessionis nostre tenorem per idem triennium integre ministrari: non obstantibus omnibus supradictis, seu si dictis ordinariis, & capitulis, vel quibusuis aliis, communiter, vel diuisim a sede sit indultum predicta, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas apostolicas, non facientes plenam & expressam de indulto huiusmodi mentionem; contradictores auctoritate. Datum vt supra.

Ægidio archiepiscopo Rothomagensi, Personam tuam,
&c.

Eliæ episcopo Æduensi.
Artberto episcopo Claromontensi.
Guilielmo episcopo Mimateni.
Roberto episcopo Constantiensi.
Arnaldo episcopo Pictauiensi camerario nostro.
Roberto archiepiscopo Rhemeni.
Guilielmo episcopo Andegauenfi.
Ioanni episcopo Carnotensi.
Petro archiepiscopo Lugdunensi.
Petro episcopo Carassonensi.
Guilielmo episcopo Lingonensi.
Raimundo episcopo Agathensi.
Petro episcopo Antisiodorensi.
Bernardo archiepiscopo Narbonensi.
Arnaldo archiepiscopo Burdigalensi.
Guilielmo episcopo Vafatensi.
Archiepiscopo Bituricensi.
Bosoni episcopo Conuenarum.
Danieli episcopo Nannetensi.
Ioanni episcopo Magalonensi.

Venerabili fratri Amaneui archiepiscopo Auxitano.

PERSONAM tuam, ob tuorum excellentiam meritorum, gerentes in visceribus caritatis, & attendentes
Concil. Tom. 28.

Bbbbb ij

quod propter aduentum tuum ad generale Concilium per nos nuper Viennæ auctore Domino celebratum, ad quod per nostras literas fueras euocatus, & moram contractam ibidem, multorum subiisti laborum & sumptuum grauitatem, ac pericula & incommoda, super quibus paterno tibi affectu compatimur, pertulisti: & propterea volentes tibi apostolicæ benignitatis dexteram aperire, tuis supplicationibus inclinati, concedendi auctoritate nostra tabellionatus officium duabus personis, quas ad illud, post diligentem examinationem, idoneas esse repereris, recepto prius ab eis iuramento, iuxta formam præsentibus annotatam, plenam tibi auctoritate præsentium concedimus facultatem, forma autem iuramenti, quod ipsarum personarum quælibet præstabit, talis est: Ego iuro quod ab hac hora inantea fidelis ero beato Petro, & sanctæ ecclesiæ Romanæ, ac domino Clementi papæ quinto, & successoribus eius canonice intrantibus; non ero in consilio, vel auxilio, consensu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum, aut capiantur mala captione: consilium, quod mihi per se, aut per literas, vel nuntium manifestabunt, ad eorum damnum scienter nemini pandam: si vero ad meam notitiam deuenire aliquid contigerit, quod in periculum Romani pontificis aut ecclesiæ Romanæ vergeret, seu graue damnum, illud pro posse impediam: & si hoc impedire non possem, procurabo id bona fide ad notitiam domini papæ perferri. Papatum Romanum, & regalia beati Petri, ac iura ipsius ecclesiæ specialiter, si qua eadem ecclesia in ciuitate vel terra, de qua sum oriundus, habet, adiutor eis ero ad defendendum, & retinendum, seu recuperandum contra omnes homines: tabellionatus officium fideliter exercebo; contractus, in quibus exigitur consensus partium, fideliter faciam, nil addendo vel minuendo sine voluntate partium, quod substantiam contractus immutet, si vero in conficiendo aliquod instrumentum vnus solius partis sit requirenda voluntas, hoc ipsum faciam: vt videlicet nil addam vel minuam, quod immutet facti substantiam, contra voluntatem ipsius, instrumentum non conficiam de aliquo contractu, in quo sciam interuenire, vel intercedere vim vel fraudem, contractus in proto-

ANNO
CHRISTI
1511.

collum redigam, & postquam in protocollum redegero, malitiose non differam, contra voluntatem illorum, vel illius, quorum est contractus super eo conficere publicum instrumentum, saluo meo iusto & consueto salario: sic Deus me adiuuet, & hæc sancta Dei euangelia.

Datum, &c.

In eodem modo Ægidio archiepiscopo Rothomagensi.

In eodem modo Danieli episcopo Nannerensi.

In eodem modo Ioanni episcopo Magalonenfi.

In eodem modo Eliæ episcopo Æduensi.

In eodem modo Arberto episcopo Claramontensi.

In eodem modo Guilielmo episcopo Mimatenfi.

In eodem modo Roberto episcopo Constantiensi.

In eodem modo Ioanni episcopo Carnotensi.

In eodem modo Roberto archiepiscopo Rhemensi.

In eodem modo Raymundo episcopo Agathensi.

In eodem modo Petro episcopo Carcaffonenfi.

In eodem modo Petro archiepiscopo Lugdunensi.

In eodem modo Guilielmo episcopo Lingonensi.

In eodem modo Ægidio archiepiscopo Bituricensi.

In eodem modo Bernardo archiepiscopo Narbonensi.

In eodem modo Arnaldo archiepiscopo Burdigalensi.

In eodem modo Petro episcopo Antifiodorensi.

In eodem modo Garfiæ episcopo Aquensi.

In eodem modo Bosoni episcopo Conuenarum.

In eodem modo Guilielmo episcopo Andegauensi.

Venerabili fratri Amaneuo archiepiscopo Auxitano.

BENIGNO sunt illa tibi concedenda fauore, per quæ, sicut pie desideras, conscientia pacem & salutem animæ, Deo propitio, consequaris. Tuis itaque deuotis supplicationibus inclinati, & considerantes attentius, quod propter aduentum tuum ad generale Concilium per nos nuper, auctore Domino, Viennæ celebratum, ad quod per nostras literas fueras euocatus, & moram contractam ibidem, multorum subiisti laborum & sumptuum grauitatem, ac pericula & incommoda, super quibus paterno tibi affectu compatimur, pertulisti: fraternitati tuæ, vt ali-

Bbbbb ij

quem idoneum sacerdotem sacularem, vel religiosum, in confessorem tuum eligere valeas, qui hac vice a quibuscumque sententiis generalibus vel specialibus, canonicis vel hominis, si quas absque læsione iuris alterius, non tamen ex contemptu, sed alias forsitan incurristi, vel in posterum incurrere te continget, auctoritate nostra te absolueri valeat, ac tecum super irregularitate, si quam huiusmodi ligatus sententiis, tuum officium exequendo, absque tamen contemptu dictarum sententiarum contraxisti forsitan, vel in posterum te contrahere continget, eadem auctoritate, quoties opus fuerit, dispensare, iniuncta tibi propter hoc pœnitentia salutari, auctoritate presentium indulgemus, presentibus post festum natiuitatis Domini proxime venturum minime valituris. Nulli, &c. nostræ concessionis, &c. Datum vt supra.

In eodem modo Ægidio archiepiscopo Rothomagensi.

In eodem modo Danieli episcopo Nannetensi.

In eodem modo Ioanni episcopo Magalonenſi.

In eodem modo Eliæ episcopo Æduensi.

In eodem modo Artberto episcopo Claromontensi.

In eodem modo Guilielmo episcopo Mimatenſi.

In eodem modo Roberto episcopo Constantiensi.

In eodem modo Arnaldo episcopo Pictauiensi.

In eodem modo Galhardo episcopo Tolosano.

In eodem modo Ioanni episcopo Carnotensi.

In eodem modo Roberto archiepiscopo Rhemenſi.

In eodem modo Guilielmo episcopo Lingonenſi.

In eodem modo Raimundo episcopo Agathensi.

In eodem modo Petro archiepiscopo Lugdunensi.

In eodem modo Petro episcopo Carcaſſonenſi.

In eodem modo Bernardo archiepiscopo Narbonensi.

In eodem modo Arnaldo archiepiscopo Burdigalensi.

In eodem modo Guilielmo episcopo Vasatenſi.

In eodem modo Petro episcopo Antifiodorensi.

Venerabili fratri Amaneio archiepiscopo Auxitano.

DVM clara meritæ deutionis attendimus, quodque propter aduentum tuum ad generale Conci-

ANNO
CHRISTI
1311.

lium per nos nuper Viennæ auctore Domino celebra-
tum, ad quod per nostras literas fueras euocatus, & mo-
ram contractam ibidem, multorum subiisti laborum &
sumptuum grauitatem, illa tibi gratiose concedimus, per
quæ tuæ quietis commoda procurentur. Tuis itaque sup-
plicationibus inclinati, fraternitati tuæ præsentium aucto-
ritate concedimus, vt ecclesiis & cœmeteria tuarum ci-
uitatis & diocesis per effusionem sanguinis vel feminis
violata, per aliquem, vel aliquos presbyteros ad hoc ido-
neos in dignitate vel personatu constitutos, reconcilia-
ri facere valeas, aqua prius per te, vt moris esse dignosci-
tur, benedicta. Per hoc autem constitutioni, quæ id per
episcopos tantum fieri præcipit, nullum volumus in po-
sterum præiudicium generari, præsentibus post triennium
minime valituris.

Datum vt supra.

In eodem modo Ioanni episcopo Magalonensi.

In eodem modo Galhardo episcopo Tolosano.

In eodem modo Eliæ episcopo Aduensi.

In eodem modo Artberto episcopo Claromontensi.

In eodem modo Guilielmo episcopo Mimateni.

In eodem modo Roberto episcopo Constantiensi.

In eodem modo Arnaldo episcopo Pictauiensi came-
rario nostro.

In eodem modo Roberto archiepiscopo Rhemeni.

In eodem modo Guilielmo episcopo Andegauensi.

In eodem modo Ioanni episcopo Carnotensi.

In eodem modo Petro archiepiscopo Lugdunensi.

In eodem modo Petro episcopo Carcassoniensi.

In eodem modo Guilielmo episcopo Lingonensi.

In eodem modo Raimundo episcopo Agathensi.

In eodem modo Petro episcopo Antisiodorensi.

In eodem modo Bernardo archiepiscopo Narbonensi.

In eodem modo Arnaldo archiepiscopo Burdigalensi.

In eodem modo Bosoni episcopo Conuenarum.

In eodem modo Danieli episcopo Nannetensi.

I N

CONCILIVM VIENNENSE

^b OECUMENICVM SIVE VNIVERSALE XV.

approbatum, ^c trecentorum & amplius episcoporum, quo ^d Bonifacius papa octauus a calumniis Philippi regis Francorum absoluitur: ^e Templarii extirpantur, hærefes ^f Petri Ioannis, ^g Fraticellorum & Dulcinistarum, ^h Begardorum & Beguinarum condemnantur; ⁱ expeditioque pro recuperanda terra sancta suscipienda decernitur, ^k plurimæque constitutiones (quæ extant quinque libris Clementinarum in corpore iuris canonici) pro reformandis moribus ecclesiæ promulgantur, ^l anno Domini MCCCXI. tempore Clementis papæ quinti, & Henrici septimi imperatoris, constitutiones autem huius Synodi separatim excusæ reperiuntur in iure canonico, & Clementinæ inscribuntur, vt habetur in titulo,

N O T Æ.

^a Concilium.] Causam & occasionem indictæ Synodi inter alios scriptores nemo verius, & citra omnem affectum nemo melius expressit quam Conradus Vecerius scriptor huius temporis in vita Henrici septimi imperatoris: qui dum exposuisset quaratione Clemens cura & studio Philippi regis imperium Romanum affectantis per cardinales Galliæ pontifex factus fuisset, deque coronando in imperatorem Romanum fratre eius Carolo, & absoluendo a sententia excommunicationis Philippo sponsonem dedisset, ista subiungit: *Gotho, ita nominabatur Clemens, vt primum que ab rege acta de se fuerant Italis quoque probari cognouit, senatum statim cardineum vniuersum, regesque transalpinos aliquot conuenire Lugdunum iubet, ad peragenda inaugurandi solennia. Id edictum tamen si prælatis Ausonia non perinde arrideret, pontificiam aulam trans Alpes concessuram gentibus: coiere tamen in ciuitatem designatam non infrequentes: ibi declaratus ex more maximus ecclesiæ Christianorum episcopus, quintique Clementis appellationem sortitus, mox Philippum censuris (namque id primum postulatorum caput extiterat) quibus innexum a Bonifacio diximus, exoluit; reliqua promissorum tempestiue se effecturum affirmans. Sed nec ea Philippus posthabenda ratus, Pictauos in Conuentum accersito Clemente, de ceteris desiderii sui partibus referri iussit in medium. Summa petitio erat, de abolenda in perpetuum memoria Bonifacii. Neque pretextu caruit flagitio impudens, articulis quadraginta ingenio ca-*

sidi-

ANNO
CHRISTI
1311.

fidicorum excogitatis, quibus Octavi mores, prater alia facinora, de heretica impietate sugillabantur. Hic vero habere estuareque Clemens, quidnam consilii in re tam inexplicabili caperet. Namque inde occurrebat sacramenti interuentu firmata promissio, hinc innocentia Bonifacii, qui ut neque forsitan insons prorsus criminum haberetur, ita non vllum extare de obiecto admissio iudicium: quin exemplis, decretis constitutionibusque declaratum abunde reliquisset, quanto studio quantaque fide gubernacula culminis apostolici procurasset.

Sollicito inter has curas Clemente quinto, opportune Nicolaus cardinalis Pratenfis interuenit: cui, quod arbiter omnium arcanorum haberetur, nudantur ordine omnia. Is, ut erat ingenio ad subita etiam queque moderanda dexterrimo, primum confirmato pontificis animo, scire se quid potissimum illi consilii profuturum speraret affirmat; regias in primis spes ali disimulanter augerique placere, tum docere cupidum principem, quo magis rata fiant: qua ad Bonifacii cineres attinent, videri futurum consultius, st tanta res non nisi publici Concilii senatusconsulto firmetur. Quam sententiam vbi Gallus approbauerit, sedem Conuentui Viennam inter Allobroges deligat, aliamve ciuitatem quam-piam & liberam, & ad excedendum regis finibus opportunam. Placuit Clementi quinto cardinalis suggestio. Itaque de voluntate Philippi Viennam maximo Christianorum Conuentu edicto, octauoque Bonifacio papa de opposita impietate ex sententia patrum absoluto, ipse ibi paucos commoratus dies Auenionem in Roberti regis prouinciam se contulit.

Eadem Antoninus 3. parte historiarum titulo 11. cap. 3. his verbis describit: Anno Domini 1311. Kalendis Nouembris cepit celebrari Concilium generale Vienna in Burgundia, prout fuerat ante publicatum: in quo presentes fuerunt plusquam trecenti episcopi, vltra alios prelatos de diuersis partibus orbis. Et cum Clemens, ut satisfaceret promissioni facta regi Francie in sua promotione, scilicet de delenda memoria Bonifacii ex ecclesia, cum pralatis Concilii tractaret: quia rex illum hereticum fuisse probare intendebat, Concilium nullo modo assentire voluit; sed contrarium declarauit, scilicet ipsum fuisse catholicum & indubitatum pontificem. Verum quia ipse fecerat processus contra regem Francie ad quietandum ipsum non valentem obtinere quod cupiebat iniustum declarauit & firmavit decreto Concilium, quod quacumque de causa rex offendisset Bonifacium papam seu ecclesiam, nullo vnquam tempore posset ipsi regi, vel eius filius & heredibus aliquid damni inferri vel pena.

Ioannes Marius Belga de schismate & Concil. libro primo capite vigesimo, eadem habet his verbis: Anno sexto post coronationem, videlicet anno millesimo trecentesimo vndecimo, in mense Nouembri, Clemens magnum & generale totius ecclesie Concilium Vienna in Delphinatu celebravit, cui plures quam trecenti ecclesiastici patres ex variis Christiani orbis partibus interfuere. Magna vero ex parte Concilium hoc celebratum est ad desiderium Philippi Pulcri, qui omnibus modis conabatur ut Clemens papa omnia acta ac decreta Bonifacii octau ex
Concil. Tom. 28. Ccccc

memoria hominum aboleret, eumque tamquam hæreticum condemnaret: id quod Clemens quidem regi se facturum promiserat, sed per Concilium approbatum non est, sed solummodo iudicatum ac declaratum, processus, quos Bonifacius contra regem fulminasset, fuisse iniustos ac nullos.

^b *Oecumenicum.*] Romanus enim pontifex eidem præfedit, atque inter multos alios Alexandrinus & Antiochenus patriarchæ interfuerunt.

Numerus
episcoporum.

^c *Trecentorum & amplius episcoporum.*] Ita Antoninus & Marius prædictis locis & verbis supra commemoratis.

^d *Bonifacius papa octauus, &c.*] Hæc ex Antonino, Vecerio & Mario prædictis locis. Inter calumnias quas illi Philippus rex obiecit, quasque Nauclerus in chronico ceteris prolixius describit, præcipuæ fuerunt, simonia, hæresis & periurium: utpote qui fidem, quam de Romani imperii titulo in se transferendo dedisset, promissionis suæ immemor non adimpleuisset. Vide Vecerium prædicto loco.

De Templariis quid statutum fuerit?

^e *Templarii extirpantur.*] Priusquam damnarentur, præmissa est inquisitio super hæresi, sodomia aliisque nefandis sceleribus, quæ ipsis per famam communem ac constantem imponebantur. Eaque commissa fuit omnibus orbis Christiani episcopis: eius vero quæ Colonienfi archiepiscopo eiusque suffraganeis demandata inuenitur, copiam, ex originali, quod in archiuo metropolitanæ Colonienfis asseruatur, descriptam hic exhibeo:

Clemens episcopus seruus seruorum Dei venerabilibus fratribus archiepiscopo Colonienfi, eiusque suffraganeis salutem & apostolicam benedictionem.

FACIENS misericordiam cum seruo suo Dei Filius Dominus Iesus Christus, ad hoc nos voluit in specula eminenti apostolatus assumi, ut gerentes, licet immeriti, vices eius in terris in cunctis nostris actibus & processibus ipsius vestigia, quantum patitur humana fragilitas, imitemur. Sane dudum circa nostræ promotionis ad apicem summi pontificatus initium, etiam antequam Lugdunum, vbi recepimus nostræ coronationis insignia, veniremus, & post tam, &c. ut supra in epistola ad Philippum regem Francorum, mutatis mutandis, vsque ad id, Grauius deliquisse. Sequitur: Verum quia in vniuersis mundi partibus, per quas idem ordo diffunditur, ac fratres degunt ipsius, super his non possumus inquirere per nos ipsos, fraternitati vestræ de fratrum nostrorum consilio per apostolica scripta mandamus, quatenus vos &

ANNO
CHRISTI
1511.

* Cruda-
rio.

quilibet vestrum, videlicet in suis ciuitate & diocesi, vna cum venerabilibus fratribus nostris Moguntinensi, Treuerensi & Magdeburgensi archiepiscopis, ac Basileensi & Constantiensi episcopis, & dilectis filiis abbate monasterii de * Crudalio, & priore de Longo ponte Cluniacensis ordinis, Viuariensis & Parisiensis diocesis, Paulo de Cadarossa preposito Cauallicensi, decano sancti Seruatii Traiectensis, magistro Bernardo Raimundi archidiacono Maioricensi, Ioanne dicto presbytero Longo Tullensi capellano nostro, & magistro Laurentio de Fusciberte basilicæ sanctæ Mariæ Maioris de Vrbe, canonicis ecclesiarum, vel vndecim, decem, nouem, octo, septem, sex, quinque, quatuor, tribus, duobus, aut vno ex ipsis, quos vobis in hac parte propter negotii magnitudinem duximus adiungendos, vocatis per publicum citationis edictum, per vos & ipsos adiunctos, vel eorum aliquos siue aliquem, in locis, de quibus vobis & iis videbitur faciendum, qui fuerint euocandi contra singulares personas & fratres dicti ordinis in ciuitatibus & diocesis vestris degentes, etiam si aliunde venerint, vel illuc adducti forsitan extiterint, super articulis quos vobis sub bulla nostra inclusos transmittimus, & super aliis, de quibus prudentiæ vestræ videbitur expedire, veritatem cum diligentia inquiratis. Volumus insuper, quod inquisitione seu inquisitionibus huiusmodi factis per prouinciale Concilium contra ipsos, singulares personas, & fratres qui in eadem prouincia fuerint, seu pro eis super his de quibus contra eos inquisitum extiterit, absolutoria seu condemnatoria sententia iuxta iuris exigentiam proferatur. Inquisitore nihilo minus seu inquisitoribus eiusdem prauitatis hæreticæ in ipsa prouincia per sedem apostolicam deputatis, tam ad dictas inquisitiones, quam ad huiusmodi prolationem sententiæ admissis. Prouiso quod de inquirendo vel sententiando contra prefatum ordinem, & contra magnum præceptorem dicti ordinis in regno Alemanniæ constitutum, contra quos per certas personas inquiri mandauimus, vos intrmittere nullatenus præsumatis. Nostræ etiam intentionis existit, & volumus, quod tu, frater archiepiscopo, in huiusmodi inquisitionis per tuos suffraganeos, vt præmittitur, fa-

ciendæ negotio, cum singulis eisdem suffraganeis, quibus ad hoc te similiter duximus adiungendum, vna cum prædictis aliis adiunctis, vel vndecim, decem, nouem, octo, septem, sex, quinque, quatuor, tribus, duobus, aut vno ex ipsis, siue etiam per te ipsum, procedas, si potueris, iuxta formam super hoc adiunctis traditam memoratis.

ANNO
CHRISTI
1311.

Datum Pictaui secundo Idus Augusti, pontificatus nostri anno tertio.

Commissionis vero quæ adiunctis datæ formam procedendi præscribunt, literæ sic se habent:

Clemens episcopus seruus seruorum Dei, venerabilibus fratribus Moguntinensi, Treuerensi & Magdeburgensi archiepiscopis, ac Basileensi, Constantiensi episcopis, ac dilectis filiis abbati monasterii de Crudario, & priori de Longo ponte, Cluniacensis ordinis, Viuariensis & Parisiensis diœcesis, Paulo de Cadarossa præposito Cauallicensi, decano sancti Seruatii Traiectensis, magistro Bernardo Raimundi archidiacono Maioricensi, Ioanni dicto Longo presbytero de Alemannia capellano nostro Romariensi, & magistro Laurentio de Fusciberte basilicæ sanctæ Mariæ Maioris de Vrbe, canonicis ecclesiarum, salutem & apostolicam benedictionem.

FACIENS misericordiam cum seruo suo Dei filius, &c. vt præcedente bulla ad archiepiscopum Coloniensem data, vsque ad illa verba, Non possumus inquirere per nos ipsos, sequitur, Discretionis vestræ, de quorum circumspeditione specialem fiduciã gerimus, de fratrum nostrorum consilio per apostolica scripta mandamus, quatenus ad Coloniensem ciuitatem & diœcesim ac prouinciam personaliter accedentes, vna cum venerabilibus fratribus nostris archiepiscopo Colonienfi, eiusque suffraganeis, quibus vos propter huiusmodi negotii magnitudinem in hac parte duximus adiungendos, cum quolibet eorum, videlicet in suis ciuitate & diœcesi vocatis, &c. vsque ad illa verba.

Testes autem si qui a vobis requisiti vel admoniti vel citati, vt super dictis articulis ferant veritatis testimonium, coram vobis se prece vel precio, gratia vel amore, odio vel timore, a ferendo testimonio subtraxerint; nec non fautores, receptatores & defensores prædictorum fra-

ANNO
CHRISTI
1316.

trum, qui a vobis citati vel vocati, vt præmittitur, coram vobis non comparuerint, eos insuper qui prædictam vestram inquisitionem directe vel indirecte, publice vel occulte, vel per se vel alium, seu alios vel alias, quoquomodo præsumpserint impedire, per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescatis; inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Quod si non omnes his exequendis potueritis interesse, vndecim, decem, nouem, octo, septem, sex, quinque, quatuor, vel tres aut duo, seu vnus vestrum, ea nihilo minus exequantur. Nostræ etiam intentionis existit, &c. vt supra, mutatis pauculis.

Captis per inquisitores ex hac commissione militibus fere omnibus, accidit quod bona eorundem mobilia diuersorum prædis exponerentur, possessiones ac redditus occuparentur, ac iura eorundem occulte subtraherentur. Ne itaque detrimentum sentirent loca pia, quibus eorum bona applicanda erant, idem pontifex ad omnes Christi fideles hoc modo rescripsit:

Clemens episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Ad omnium fere notitiam credimus peruenisse nefanda scelera, & crimina abhorrenda, hæresim notorie sapientia, quibus ordo & personæ Templariorum non leuibus argumentis, sed manifestis indiciis & violentis præsumptionibus diffamati noscuntur, super abnegatione videlicet Domini saluatoris nostri Iesu Christi, & super nefanda, temeraria, & præsumptuosa & hæretica conspuitione super eiusdem imaginem crucifixi, nec non & super pluribus articulis: quos quia fore credimus manifestos, exprimi non oportet: sicque, excrebescente infamia, & imminentibus scandalis plurimis, minime contemnendis, quæ non leuiter totam scandalizabant ecclesiam, urgente conscientia, per totum orbem terrarum iam dudum ipsos capi mandauimus: & tandem cepimus super his contra eos inquirere per nos ipsos, nonnullis ex fratribus nostris adscitis ad inquisitionem prædictam nobiscum solícite peragendum. Et tandem præsentatis notis personis eisdem, non paruo sed grandi numero, non leuis sed magnæ auctoritatis viris olim in ordine supra dicto, sacerdotibus, præceptoribus, militibus, & seruien-

Ccccc iij

tibus, per eorum confessiones & depositiones spontaneas libere factas coram nobis & fratribus ipsis, in secreto prius, & postmodum coram nobis, totoque collegio fratrum nostrorum sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalium, patuit manifeste, quoad personas ipsas confitentes, dicta crimina & scelera esse vera: iidemque confitentes omnes & singuli, suum humiliter recognoscentes errorem, nostram & apostolicæ sedis non iustitiam sed misericordiam & veniam implorarunt: quibus cum omni humilitate & reuerentia & proprii eorum recognitione erroris omnino persistentibus, pro absolutione ab excommunicationis sententia, quam ex huiusmodi hæresis reatibus & sceleribus incurrerant, ipsis misericorditer impendenda, nos, qui licet indigni vicarii sumus illius cuius miserationes super omnia opera eius existunt, & quia Romana mater ecclesia non claudit, prout nec claudere debet, gremium redeunti, sed potius errantem ouem ad ouile dominicum super humeros proprios reportare, facta a suprascriptis confitentibus cum magna humilitate, & reuerentia debita, abiuratione huiusmodi hæreseos secundum canonicas sanctiones, eisdem fecimus iuxta formam ecclesiæ munus absolutionis impendi, iniungendi eis propterea salutarem pœnitentiam, nobis & dictæ sedi, seu quibus id committendum duxerimus, potestate specialiter reseruata.

Ex prædictis itaque confessionibus, & nonnullis aliis causis legitimis, non immerito excitati, visis etiam diuersis processibus contra singulares personas dicti ordinis super ipsis sceleribus & criminibus factis per locorum ordinarios & inquisitorem generalem hæreticæ prauitatis in regno Franciæ, in quibus multorum aliorum confessiones & depositiones contineri videbantur aperte, ex quibus violenta suspicio contra ordinem ipsum & personas eiusdem habebatur super criminibus antedictis contra omnes singulares personas dicti ordinis, nec non & ipsum ordinem, cum omni diligentia & sollicitudine per alias nostras literas mandauimus & mandamus inquiri, vt per huiusmodi inquisitiones de suprascriptis criminibus & infamiis, contra ordinem & personas præstitos, vel pro ipsis, veritas elucescat.

ANNO
CHRISTI
1311.

Verum quia occasione huiusmodi subsecutorum processuum, & captionum personarum ordinis prælibati, bona ipsius mobilia, quæ vel pro ipso ordine, si reperiatur innocens, vel alias pro subsidio terræ sanctæ & contra perfidos Saracenos inimicos fidei Christianæ, ad quæ bona prædicta per fideles ipsa largientes deputata fuerant, & nos ipsi eadem bona vna cum aliis bonis immobilibus eorumdem ad ea decreuimus deputanda, nequiter a nonnullis subtracta, penes aliquos malitiosè, indebite & iniuste absconsa & celata feruntur, in graue ipsorum animarum periculum, ecclesiæ prædictæ contemptum, & dictæ terræ præiudicium, dispendium & iacturam, nos volentes debitum in hac parte remedium adhibere, vniuersis & singulis sub virtute obedientiæ ac excommunicationis pœna, quam excommunicationem contra facientes post vnus mensis spatium a notitia præsentium immediate sequentis, cuiuscumque præeminentia, dignitatis, status, vel conditionis existant, ecclesiastici vel mundani, etiam si pontificali præfulgeant dignitate, incurrere volumus ipso facto, auctoritate apostolica, districtè præcipiendo mandamus, quatenus habentes, tenentes & possidentes, vt prædicitur, per se vel alium seu alios aliquas pecuniarum summas, vel alia mobilia bona quæcumque, vel se mouentia personarum vel ordinis prædictorum, siue causa depositi, vel alia quacumque causa, occasione vel titulo, si qui etiam personis vel ordini antedictis in quacumque summa vel quantitate pecuniæ obnoxii vel alias quomodolibet fuerint obligati, ex quacumque causa vel titulo, vel ab eis aliquid receperint, vel ipsorum nomine per quemcumque aut pro ipsis libere integraliter & sine diminutione restituant, reddant & soluant, sub instrumentis publicis locorum ordinariis siue superintendentibus administrationi bonorum dicti ordinis per sedem ipsam deputatis vel etiam deputandis: non obstantibus quibuscumque promissionibus super his ab ipsis præstitis, pœnis, iuramentis, cautionibus obligationibus, seu fideiussionibus forsitan roboratis.

Si qui autem etiam nihil habentes de bonis prædictis nihilque debentes eisdem, ac in nullo ipsis quomodolibet obligati, sciuerint aliquem aliquid habere, tenere vel

possidere de ipsis bonis, vt superius est expressum, aut aliquem debitorem dictorum ordinis & personarum, vel eis quomodolibet obligatum; siue aliquem aliquid ab eis, vel pro ipsis, vel eorum nomine, vel alicuius eorum recepisse, infra idem tempus ordinariis vel superintendentibus prælibatis, sub instrumentis similibus aperte reuelent: alioquin supradictam sententiam ipsos incurrere volumus ipso facto, quam, si ipsi & alii superius nominati per sex menses sustinuerint animo indurato, ordinariis ipsis & quibuslibet aliis absolutionem eorum penitus interdiximus, ipsam nobis & successoribus nostris, præterquam in mortis articulo, tantummodo referuantes.

ANNO
CHRISTI
MIII

Et vt præmissorum ignorantiam nemo præterdere valeat, huiusmodi processum nostrum mandamus & volumus per illos, quibus in aliis nostris literis id committimus, in locis contentis in eis solemniter publicari.

Datum Pictauis secundo Idus Augusti, pontificatus nostri anno tertio.

De Templariis hac Synodo sublatis & extirpatis Trithemius in chronico Hirsaugiensi ista habet: *Anno dominice natiuitatis millesimo trecentesimo undecimo Clemens papa V. Concilium Viennense celebrandum indixit, quod biennio durauit, in quo liber Clemeninarum publicatus fuit, & multa ad ecclesie utilitatem statuta. Ibi ordo Templariorum, qui annis ferme 184. steterat, ab ipso Clemente papa condemnatus fuit, & vno die per vniuersum orbem deletus, ad instantiam Philippi regis Francorum, cuius promotione ipse papa electus fuerat. Fuerunt autem Templarii valde diuites, quorum possessiones vt rex sibi acquireret, crimen eis hæreseos falsum imposuit, vt multi voluerunt, & extingui omnino parauit.*

Antoninus prædicto loco recensens quid contra Templarios in hac Synodo gestum fuerit, post ea quæ supra commemorauimus hæc subiungit: *Item statutum fuit quod omnia bona & possessiones, que fuerant mansionis Templi, assignarentur mansioni hospitalis Hierosolymitani. Et quia iam fuerant occupata a diuersis dominis laicis, oportuit quod illi de hospitali magnum thesaurum exponerent in dando regi & aliis qui occupauerant dicta bona. Vnde depauperata est mansio hospitalis, que se existimabat inde opulentiam fieri.*

Ioannes Marius eadem commemorans ait: *In hoc quoque Concilio decretum est vt bona, reditus ac possessiones Templariorum, qui propter hæresim aliaque facinora nefanda destructi ac combusti fuerant, equibus Hierosolymitanis, qui nunc Rhodii dicuntur, attribuerentur. Hæc ille.*

Quales fuerint Templarii.

Quales Templarii initio fuerint, qualesve esse cœperint, Guilielmus Tyrius in historia belli sacri breuiter his verbis indicat: *Templario-*

ANNO CHRISTI 1211. plariorum (quibus de mandato domini Honorii papæ, & Stephani Hierosolymitani patriarchæ, regula & habitus assignabatur) professio hac fuit, ut vias & itinera maxime ad salutem peregrinorum contra latruncolorum incursiones in terra sancta conseruarent: qui, quoniam iuxta Domini templum mansionem haberent, fratres militiae Templi dicebantur. Cum autem patriarcha Hierosolymitano, a quo prima beneficia susceperant, obedientiam denegarent, & ecclesiis Dei decimas & primitias subtraherent, earum indebite turbando possessiones, facti sunt omnibus molesti. Hæc Tyrius. Vrspergensis in chronico post annum millesimum ducentessimum vigesimumseptimum: Fridericus II. apud Accon in terra sancta, ut aiunt, multa sustinuit ex perfida prodicione Templariorum. Platina in vita Clementis V. Rescitum est, inquit, Templarios a nostris ad Saracenos defecisse. Hanc ob rem eorum bona partim Rhodiis militibus, partim nouis religionibus sunt attributa.

Crimine hærefeos non falso, ut ait Trithemius, sed vero fuisse notatos, testatur Thomas Vvallingham historiae Anglicanae scriptor antiquissimus his verbis: Hoc anno, Kalendis Octobris, sub papa Clemente quinto celebratum fuit Concilium apud Viennam, in quo Templariorum ordo damnatus est. Et ante illud Concilium per vniuersum orbem generaliter fuit diuulgatum, quod omnes & singuli religiosi exempti ad ius transirent commune, unde solus ordo Cisterciensis papam adiit ante dicti Concilii celebrationem pro exemptione sua pristina pacifice obtinenda: quod & obtinuit donis datis. In isto Concilio petita fuit & concessa decima sexennalis in subsidium terra sancta, & annis successiuis soluta. Philippus rex Francia cogitauit vnum de filiis suis regem Hierosolymitanum facere, & impetrare sibi omnes redditus & prouentus Templariorum. Et hac occasione prius multos Templarios in regno suo, & præcipue magistrum magnum ordinis, & alios multos procurauit comburi, & totum ordinem procurauit & fecit in Concilio prædicto damnari. Sed tamen propositum suum de eorum redditibus non est consecutus, quia papa hospitalarius hac assignauit, non sine magna pecunia interuentu. Depositu nempè fuit contra Templarios, & compertum, quod quando receperunt quemquam ad ordinem, amotis omnibus, exceptis fratribus eiusdem ordinis, adduxerunt illum ad locum priuatum, & totaliter denudauerunt, & tunc vnus accederet ad eundem, & eum oscularetur in posteriori parte, deinde induceretur & cingeretur corrigia de sambuco. Et post crux portaretur, & ibi diceretur sibi, quod crucifixus non est Christus, sed quidam falsus propheta deputatus per Iudæos ad mortem propter delicta sua, & fecerunt eum ter spuerè super illam, & postea proiecerunt crucem ad terram, & eam pedibus conculcari fecerunt, deinde ostenderunt sibi caput cuiusdam idoli, quod quotidie adorabant. Et præter hac depositum est contra eos, quod vitio fœdabantur Sodomitico, statuentes quod nullus utatur mulieribus, sed quilibet alterutro, cum voluerit, unde postea cum factum fuisset Concilium prouinciale in Anglia Londoniis contra Templarios super his articulis, quod quidem Concilium durauit a mense Maii vsque ad mensem Iunii, in quo Templarii capti & accusati fatebantur famam, sed non factum, nisi vnus vel duo ribaldi in omni

statu. Omnes tamen fatebantur finaliter, non posse de sibi impositis se purgare, & ideo adiudicati fuerunt per Concilium perpetua penitentia. Ita quod singuli in singulis monasteriis possessionis detruderentur pro perpetua penitentia peragenda, qui postea in huiusmodi monasteriis bene per omnia se gerebat. Cum in Concilio Viennensi tractaretur, an propter vocationem singularum personarum ordinis Templariorum, vel propter acta contra eosdem posset totus ordo damnari propter singularium delinquentium vocationes, cum constaret quod dictus ordo non fuerat vocatus, definitum fuit per dictum Concilium, quod non de iure. Ideo papa Clemens in bulla sua condemnatoria ordinis adiecit hanc clausulam: Quamquam de iure non possumus, tamen ad plenitudinem potestatis dictum ordinem reprobamus.

Petri Ioannis
hereses
quæ?

^f Petri Ioannis.] Petrus Ioannis, inquit Sanderus, auctore Guidone Carm. Joachim abbatis discipulus erat: hic negabat animam rationalem, qua rationalis est, formam esse humani corporis: gratias & virtutes in baptismo infundi, Christumque adhuc viventem lancea vulneratum, & quod euangelista iam aliter narret, perturbate narratum videri asserbat.

Fratricelli
& Dulcinistæ
qui &
quales?

^g Fraticellorum & Dulcinistarum.] Fraticelli & Dulcinistæ (sic dicti a Dulcinio quodam, cuius concubinam nomine Margaretam ab ipso imprægnatam de Spiritu sancto concepisse nefarie & impudenter euulgabant) promiscuos concubitus in locis occultis exercebant; visionem sanctarum animarum vsque ad nouissimum diem differri, aliaque plura impia dogmata Fraticellos sectantes docebant. Ad quas hereses euertendas patres Concilii de substantia animæ rationalis, de paruulorum baptismo, de vulnere Christo defuncto per lanceam inflictio definiuerunt ea quæ Clem. 1. de summa fide & Trinitate habentur.

Beguardorum
& Beguinarum
hereses
quæ?

^h Beguardorum & Beguinarum.] De his eorumque erroribus in hac Synodo condemnatis Antoninus prædicto cap. 3. §. 2. ista ait: In eodem Concilio fuerunt damnati octo errores Beguinarum & Beguardorum, qui insurrexerunt in Alemannia, ut habetur de heretic. ad nostrum. in Clemen. Quorum primus est, quod homo in vita presenti tantum & talem perfectionis gradum potest acquirere, quod reddetur penitus impeccabilis, & amplius in gratia proficere non valebit. Nam, ut dicunt, si quis semper posset proficere, posset aliquis Christo perfectior inueniri. Secundus est, quod ieiunare hominem non oportet vel orare, postquam gradum perfectionis huius fuerit assecutus: quia tunc sensualitas ita est perfecte spiritui & rationi subiecta, quod homo potest libere concedere corpori quidquid placet.

Tertius est, quod illi, qui sunt in illo gradu perfectionis & spiritu libertatis, non sunt humana subiecti obedientia, nec ad aliqua præcepta ecclesie obligantur, quia, ut asserunt, ubi spiritus Domini, ibi libertas.

Quartus, quod homo ita potest finalem beatitudinem secundum omnem gradum perfectionis in presenti assequi, sicut eam in vita beata obtinebit.

Quintus quod quilibet intellectualis natura in seipsa naturaliter est

ANNO
CHRISTI
1511.

beata, quodque anima non indiget lumine glorie ipsam eleuante ad Deum videndum, & eo beate fruendum.

Sextus est, hominem in virtutum actibus se exercere est hominis imperfecti, quia anima perfecti licentia a se virtutes.

Septimus, quod mulieris osculum (cum ad hoc non inclinet natura) est mortale peccatum, actus autem carnalis (cum ad hoc inclinet natura) non est peccatum: maxime cum tentatur exercens.

Octauus est, in eleuatione corporis Iesu Christi, non debet talis exurgere, aut ei reuerentiam exhibere: asserunt enim quod esset imperfectio- nis eisdem si a puritate & altitudine sue contemplationis tantum de- scenderet, quod circa sacramentum eucharistia, aut circa passionem humanitatis Christi aliqua cogitarent. Qui omnes errores reprobati sunt in dicto Concilio, & mandatur diocesani & inquisitoribus, ut puniant tales. Gloss. ibi. Ioann. Andr. sufficienter ostendit qualiter ista sunt erronea, & contra doctrinam sanctorum. Hæc Antoninus.

¹ Expeditioque, &c.] Ita Platina in vita Clementis quinti, Marius prædicto loco verbis infra recensendis, & Krantzius Saxon. li- bro nono, capite tertio: *Annus erat, inquit, undecimus post mille trecentos, cum Clemens V. pontifex Romanus Concilium apud Viennam Narbonensis Gallia urbem celebrauit: in quo ad alterius anni medie- ratem protracto, Templariorum omnino nomen extinxit, deque subue- niendo Hierosolyma multa in eo verba iactata sunt, que in irritum ce- cidere, &c. Hæc Krantzius.*

² Plurimeque constitutiones.] Harum alia mores, alia fidem con- cernentes, extant in corpore iuris canonici, & Clementinae inscri- buntur. Ad fidem pertinent quæ apud Antoninum cap. 3. §. 1. de- scribuntur his verbis: *In Clement. prima de fide catholica sic dici- tur: Fidei catholica fundamento firmiter inherentes, aperte cum sancta ecclesia consistemus unigenitum Deum Filium in iis omnibus quibus Deus Pater existit, vna cum Patre æternaliter subsistentem, partes no- stræ naturæ simul vnitas (ex quibus ipse in se verus Deus existens ve- rus homo fieret) humanum videlicet corpus passibile, & animam intel- lectiuam seu rationalem, ipsum corpus vere & per se, & essentialiter in- formantem assumpsisse ex tempore in virginali thalamo ad vnitatem suæ hypostasis & personæ. Et quod in hac assumpta natura ipsum Dei Verbum pro omnium operanda salute non solum affigi Crucis & in ea mori voluit, sed etiam spiritu emisso perforari lancea sustinuit latus suum, ut inde profluentibus vndis aquæ & sanguinis formaretur vni- ca & immaculata ac virgo sancta mater ecclesia coniunx Christi, sicut de latere primi hominis soporati Eua sibi in coniugium est formata: ut sic certa figura primi & veteris Adæ, qui, secundum Apostolum, est & forma futuri, & in Christo nouissimo Adam in Christo veritas re- sponderet. Hæc est, inquam, veritas illius prægrandis aquila valla- ta testimonio, quam propheta vidit Ezechiel animalibus ceteris eu- angelicis transvolantem, Ioannis videlicet apostoli & euangeliste. Et infra:*

Porro doctrinam omnem seu positionem temere asserentem, aut ver-
Concil. Tom. 28.

Dddd ij

Constitu-
tiones Con-
cili Vienn-
ensis quart

tentem in dubium, quod substantia anima rationalis, aut intellectiua, vere ac per se humani corporis non sit forma, velut erroneam ac veritati catholica fidei inimicam sacro approbante Concilio reprobamus; desinientes, ut si quisquam deinceps asserere, defendere seu tenere pertinaciter presumpserit, quod anima rationalis seu intellectiua non sit forma corporis humani per se, & essentialiter, tamquam hereticus sit censendus.

Baptisma vnicum est in omnibus etiam paruulis.

Baptisma vnicum, baptizatos omnes in Christo regenerans, sicut vnus Deus, ac fides vnica, ab omnibus fideliter confitendum est. Quod celebratum in aqua in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, credimus esse tam adultis quam paruulis communiter perfectum remedium ad salutem. Verum quantum ad effectum, cum theologi opiniones varias habeant, videlicet dicentibus quibusdam paruulis culpam remitti, sed gratiam non conferri, aliis econtra asserentibus quod & culpa eisdem in baptismo remittitur, & virtutes ac informans gratia infunduntur quoad habitum, etsi non pro illo tempore, quoad usum; nos attendentes generalem efficaciam mortis Christi, quæ per baptisma applicatur pariter omnibus baptizatis, opinionem secundam, quæ dicit tam paruulis quam adultis conferri in baptismo gratiam informantem & virtutes, tamquam probabiliorem, & dictis sanctorum ac doctorum modernorum theologie magis consonam & concordem, sacro approbante Concilio, duximus eligendam.

Item in titulo de vsuris ex graui. in Clement. dicitur, quod si quis in hunc errorem inciderit, ut pertinaciter affirmare presumat, vsuras non esse peccatum, decernimus eum velut hereticum puniendum, & ordinarii & inquisitores hereticorum possunt contra tales ut contra hereticos procedere.

In quo etiam capite statuitur quod communitates, aut quicumque officiales, qui statuta scribere, vel dictare, aut quod soluantur vsura, vel quod soluta non restituantur, plene ac libere scienter iudicare presumpserint, sententiam excommunicationis incurrunt: & similiter eandem sententiam incursum, si statuta huiusmodi hæctenus edita de libris communitatum quantum est in potestate eorum non deleuerint, vel si etiam ipsa statuta vel consuetudines obseruare presumpserint. Item quod feneratorum possunt per censuram compelli ad ostendendum libros suarum rationum.

Ad mores pertinent quæ apud eundem initio capitis tertii ita summam recensita sunt his verbis: In eodem Concilio fuerunt facta multa constitutiones generales: præcipue concernentes statum religiosorum, & monachorum præcipue nigrorum: de statu monachorum, ne in agro. Mendicantium, quoad prædicationes, audientiam confessionum, & sepulturas: ubi datur forma seruanda ab eis. extra. de sepul. dudum. in Clem.

Originaliter illa constitutio fuerat edita a Bonifacio octauo, quæ incipiebat: Super cathedram, & erat extrauagans: sed per Benedictum undecimum successorem immediatum fuit reuocata, per Clementem autem quintum in Concilio reposita in suo vigore, & in corpore iuris in-

ANNO
CHRISTI
MIII.

serta, scilicet in Clementinis. Hæc quidem Clementina edita fuerunt in ipso Concilio.

In titulo de excessibus priuilegiatorum fertur sententia excommunicationis contra eos religiosos qui administrant sacramenta eucharistie vel extreme unctionis alicui sine licentia sui sacerdotis parochialis, vel episcopi sui, vel solennizant matrimonia sine dicta licentia, vel absolunt a sententiis iuris communis vel particularis, scilicet prouincialis, vel synodalis promulgatis, vel absolunt a culpa & pena, cuius excommunicationis absolutio papa reseruatur.

In titulo de verborum significatione exponitur regula beati Francisci, & declarantur multa dubia eius.

In titulo de relig. dom. Quia contingit, constituuntur quadam pertinentia ad gubernationem hospitalium.

In titulo de immunitate ecclesie derogatur pro parte constitutioni Bonifacii octauis, qui statuerat eodem titulo cap. Clericis, scilicet, quod non solum exigentes pedagia & gabellas & taleas a clericis & personis ecclesiasticis, pro rebus suis, vel ecclesiarum suarum, essent excommunicati, sed etiam soluentes talia: unde sequebantur rixæ inter exigentes & exactos: quia nolebant exacti soluere, ne inciderent in Canonem: unde quantum ad istam partem, scilicet quoad soluentes, ablata fuit censura illa.

Plures inuenies in corpore iuris canonici. Post hæc idem Antoninus quasdam res in hac Synodo gestas subiungens ait: *In ipso Concilio fuit sanctorum catalogo adscriptus sanctus Ludouicus filius secundi Caroli regis Apulie, & frater regis Roberti. Qui Ludouicus, cum esset primogenitus Caroli, propter quod ad eum regnum Apulie spectabat, mundum contemnens, habitum ordinis Minorum assumpsit ex humilitate & deuotione, postea archiepiscopus Tolosanus factus religiosam & sanctam conuersationem vsque ad finem seruans requieuit in Domino, miraculis clarens.* Hæc Antoninus.

In hac Synodo etiam gesta fuerunt quæ Ioannes Marius prædicto loco recenset his verbis: *Dominicani etiam fratres, qui inter sese disenserant, hic in gratiam mutuam reducti fuere. Canones quoque complures, decreta atque statuta reformationem ecclesie concernentia, publicata fuere, & liber Clementinarum a Clemente compositus in hoc Concilio est editus: & Calestinus quintus, sub nomine Petri confessoris, in sanctos relatus. Ad hæc diu multumque de recuperatione terre sanctæ consultatum est, sed res effectu caruit.* Hæc Marius.

Anno Domini MCCCXI.] Ita omnes quotquot supra commemorati scriptores, initium eius ad Kalendas Octobris referentes; Trithemio biennio, Krantzio sesquiennio durauit. Vtriusque verba supra recitata inuenies. Hæc sunt quæ colligere potui fragmenta Viennensis Concilii: plura quisquis inuenit, suppeditet, totique vt ecclesie per appendicem commemorari procuret etiam atque etiam rogo.